

Fenerbahçe-Trabzonspor rekabetinde 137. randevu

Fenerbahçe ile Trabzonspor, bugün Trendyol Süper Lig'de yapacakları maçla 137. kez karşı karşıya gelecek. Ülker Stadı'nda kozlarını paylaşacak iki ekip, ligde ise bugüne dek 103 kez karşılaştı. » Sayfa 7'de

Sağlıklı yaşamın ilk adımı sorunsuz dişlerden geçiyor

Sağlıklı bir yaşamın ilk adımının ağız ve diş sağlığı olduğu, hastaların tedavi sürecinde doğru beslenebilmeleri ve ilaçlarını düzenli kullanabilmelerinin ağız sağlığına bağlı olduğu belirtildi. » Sayfa 2'de

Bayram tatilindeki trafik kazalarında 7 günde 62 kişi hayatını kaybetti

İçişleri Bakanı Ali Yerlikaya, Ramazan Bayramı tatilinde meydana gelen trafik kazalarında 7 gün-

de 62 kişinin hayatını kaybettiğini, 7 bin 388 kişinin yaralandığını bildirdi. » Sayfa 3'te

Osmanlı esnafının mânevî rehberi dükkân yazıları

Geçtiğimiz günlerde Başakşehir'deki bir eczanede kenara, köşeye iliştirilmiş celf ta'lik bir yazı gözüme ilişti. Koca Ragıp Paşa merhuma ait mısra-i berceste "Turfe dükkân-ı hikemdir bu kühentâk-ı felek/Ne ararsan bulunur derde devadan gayrı" yazıyordu. Ragıp Paşa haklı, eczanede bahsettiği gibi pek çok ilaç var, lakin derde deva yok! Çünkü hayatın hikmeti, dünyanın fenası böyle! İş bu mısra-i berceste özelinde bir yazı kaleme almak bu satırların yazarına bir nevi vecibe oldu.

İBRAHİM ETHEM GÖREN'İN YAZISI 8'DE

İttifak

6 NİSAN 2025 PAZAR

YIL: 29 SAYI: 9979

www.ittifakgazetesi.com

Portakal Çiçeği Karnavalı'nda RENKLİ GÖRÜNTÜLER OLUŞTU

Adana'da bu sene 13'üncüsü düzenlenen Portakal Çiçeği Karnavalı'nın kortejine binlerce kişi katıldı, kortej renkli görüntülere sahne oldu. Adana'da 4-13 Nisan tarihleri arasında düzenlenecek 13'üncü Uluslararası Portakal Çiçeği Karnavalı dün başladı. Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın Türkiye Kültür Yolu Festivalleri iş birliğiyle süren karnavalın korteji Atatürk Parkı'nda başladı. Çok sayıda okul, dernek ve sivil toplum kuruluşunun yanı sıra çevre illerden ve yurtdışından da ka-

tılımın olduğu kortejde renkli görüntüler oluştu. Kortej gruplarının bazıları güzergahtan üstü açık otobüsler ve traktörlerle geçti, katılımcılar da bando takımları ve müzik topluluklarının şarkıları eşliğinde eğlendi. Korteje katılmayan bazı Adanalılar ise balkonlarına çıkıp alkışlayarak karnaval heyecanına ortak oldu. Vatandaşların cep telefonlarıyla görüntülediği kortej, Ziyapaşa Bulvarı ve Atatürk Caddesi'nde devam ettikten sonra Uğur Mumcu Meydanı'nda son buldu. » Sayfa 2'de

Kurtulmuş: Türk dünyası olarak teknolojinin her alanında işbirliğini geliştirmek zorundayız

TBMM Başkanı Numan Kurtulmuş, "Özellikle yüksek teknolojiler başta olmak üzere teknolojinin her alanında Türk dünyası olarak, farklı ülkeler olarak işbirliğini gerçekleştirmek, geliştirmek ve artırmak zorundayız." dedi. Numan Kurtulmuş, resmi zi-

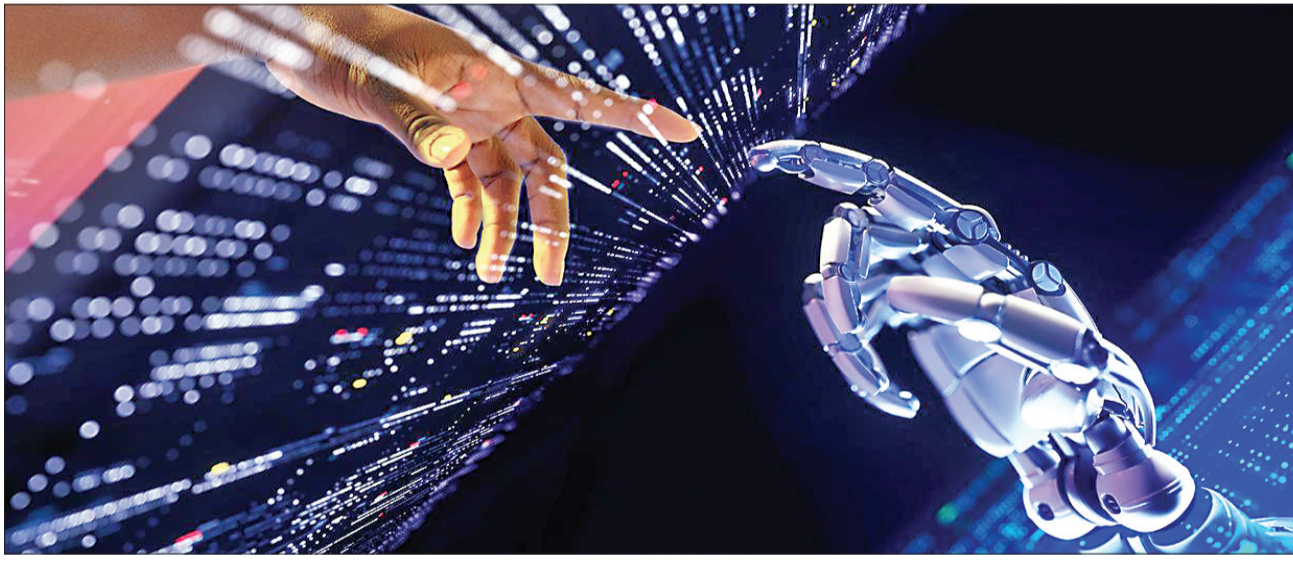
yaret gerçekleştirdiği Özbekistan'ın Hive şehrinde İslam İşbirliği Gençlik Forumu (ICYF) tarafından düzenlenen "Türk Dünyasının Yükselen Yıldızı Olarak Gençlik: Ortak Mirasımız, Ortak Geleceğimiz" temalı konferansta katılımcılara hitap etti. » Sayfa 5'te

Türkiye yapay zekada atılım yapacak

Türkiye, yapay zekadan daha etkin yararlanmak ve bilimsel çalışmalarını yeni aşamalara taşımak amacıyla ARF süper bilgisayarına "kuantum bilgisayar" entegre etmeye hazırlanıyor.

Başta "Türkçe Büyük Dil Modeli"ni geliştirmek olmak üzere hem bilimsel kapasitenin güçlendirilmesi hem de üretken yapay zeka modellerinin desteklenmesi için adımlar atılması planlanıyor. Bu alanda, Türkiye'de veri işleme ve yüksek başarımlı hesaplama kapasitesini güçlendirmek üzere "Yapay Zeka Süper Bilgisayar Yatırım Programı" öncelikli olarak ele alınacak. Bu doğrultuda atılan adımlardan ilki yapay zeka ekosisteminin hızlı gelişimini desteklemek amacıyla başlatılan Süper Bilgisayar Yatırım Programı oldu. Bununla 80 binden fazla işlemci çekirdeği, 312 GPU kartı ve 14 Petabayt yüksek başarımlı depolama alanına sahip Türkiye'nin en yüksek kapasiteli süper bilgisayarı ARF TÜBİTAK bünyesinde devreye alınmıştı. ARF süper bilgisayar, üst seviye 40 bin dizüstü bilgisayarın sağladığı hesaplama gücüne yakın bir kapasiteyle kullanıcılara bilimsel çalışmalarda çığır açacak yeni fırsatlar oluşturdu.

Şimdi de ARF süper bilgisayarıyla entegre edilmek üzere bir kuantum bilgisayar alımı planlanıyor. Bu bil-

gisayar, süper iletken kubitlere dayalı bir mimariye sahip olacak ve en az 20 fiziksel süper iletken kubit içerecek. Üniversiteler, kamu ve özel sektörün yapay zeka teknolojileri geliştirmesi ve bunlara uyum sağlayabilmesi adına önemli bir altyapı olan ARF'in mevcut kullanımının yaygınlaşması için yeni politika ve mekanizmalar oluşturulacak. Böylece Türkiye'nin yapay zeka konu-

sunda atılım yapması bekleniyor.

ARF, Türkiye'nin veri işleme altyapısını güçlendirmek için yüksek başarımlı hesaplama ve veri depolama alanı sağlayan "Türk Ulusal Bilim e-Altyapısı"nda (TRUBA) kullanıma açılmıştı. Türkiye, TRUBA Veri Merkezi ve ARF Hesaplama Kümesi ile bilimsel araştırma yetkinliklerine yeni bir boyut kazandırıyor ve küresel ölçekte rekabet gücünü artırıyor. ARF küme-

sinin ikinci faz alımı olan yeni yapay zeka kümesi ARF-ACC sistemi ise yapay zeka teknolojileriyle çalışan araştırmacılar için hesaplama kaynağı sunuyor. Ayrıca Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının desteği ile TÜBİTAK'ın ortak olarak yer aldığı BSC Yapay Zeka Fabrikası (BSC-AIF), EuroHPC Ortak Girişimi tarafından desteklenecek ilk 7 yapay zeka fabrikasından biri olarak kabul edildi. ●ANKARA-AA

Türkiye'nin en kalabalık avukat kadrosu İstanbul'da

Türkiye İstatistik Kurumu, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi sonuçlarına göre 2024'te İstanbul'un nüfusu 15 milyon 701 bin 602 oldu. Bu sonuçlara göre İstanbul, Türkiye'nin en kalabalık şehri olma özelliğini korurken hukuk sisteminin sac ayaklarından avukatlık mes-

leğini icra eden kişilerin kentteki sayısında da artış yaşandı. Türkiye Barolar Birliğinin resmi sitesindeki bilgilere göre, 31 Ocak 2024 itibarıyla kentin iki baro kuruluşundan biri olan İstanbul Barosunda 65 bin 772, İstanbul 2 Nolu Barosunda ise 3 bin 592 kişi kayıtlı. » Sayfa 3'te

Palandöken: "Piyasada rekabet edecek aktör sayısı azaldıkça fiyatlar yükselir"

TESK Genel Başkanı Bendevi Palandöken, gündeme ilişkin görüntülü bir basın açıklaması yaptı. Palandöken, "Piyasada rekabet edecek aktör sayısı azaldıkça fiyatlar yükselir veya tekelci bir zihniyetle mal stoklanarak, bu ürün-

lerin piyasaya arz edilme maliyetleri hesaplanıp ona göre sunulabilir. Herkesin şikayeti var ama sorunun çözümünde en önemli etken kurulların konması. Dünya nasıl yapıyorsa biz de öyle yapacağız. dedi. » Sayfa 6'da

Türkiye'de elektrikli araç şarj istasyonu sayısı 11 bini aştı

Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu, Türkiye'de şubat ayı sonu itibarıyla 11 bin 37 elektrikli araç şarj istasyonu bulunduğunu ve il bazında en fazla şarj istasyonunun 2 bin 784 ile İstanbul'da yer aldığını bildirdi. Bakan Uraloğlu, yazılı açıklamasında, elektrikli araç üretiminin ve bu araçlara talebin artmasıyla ülke genelinde şarj altya-

pısının da hızla büyüdüğünü belirtti. Uraloğlu, elektrikli araç kullanımının Türkiye'de hızla yaygınlaştığını, bu gelişmeye paralel olarak şarj altyapısının da önemli ölçüde güçlendirildiğini vurgulayarak, hem araç üretiminin hem de satışlarında görülen ciddi artışın enerji ve ulaşım alanında yeni bir döneme işaret ettiğinin altını çizdi. » Sayfa 6'da

Tarladan sınıfa sabrın rüyası

ADEM KEVEN » 3'te

Çocukken babama sordum: "Niye boş tarlayı sürüp duruyorsun? Tohumu atsana, zaman kaybediyorsun!" O, sabanın ucundan toprağa bakar, usulca gülümserdi: "Tohum yağmur bekler evlat..."

Pendik'te müze restorasyonu sırasında duvardan aşk mektubu çıktı

Pendik Şehir Müzesi restorasyonunda ilginç bir olay yaşandı. Restorasyon çalışmaları sırasında, 1964 yılına ait bir aşk mektubu gün yüzüne çıktı. Yıllarca duvarların arasında saklı kalan, "Ayten" ile "Yıldırım" isimlerini taşıyan mektup, geçmişin izlerini günümüze taşıyor. Bu anlamlı buluş, yakında açılacak Pendik Şehir Müzesi'nde sergilenecek ve Pendik'in kültürel mirasına yeni bir boyut kazandıracak. Öte yandan, Şehir Müzesi restorasyonunu havadan görüldü. Pendik Belediyesi'nin TCDD'ye ait alanı devralmasıyla birlikte müze projesi hız kazandı. Pendik Belediye Başkanı Ahmet Cin'in öncülüğünde yürütülen restorasyon çalışmaları kapsamında, tarihi binanın korunarak şehre kazandırılması hedefleniyor. 1910 yılında inşa edilen ve 2. derece tescilli tarihi bina statüsünde olan eski TCDD lojmanı, Pendik Belediyesi ve Valilik desteğiyle Ağustos 2024'te başlayan restorasyon çalışmalarıyla yeniden hayat buluyor. Pendik Hat Boyu Caddesi üzerinde bulunan bu yapı, şehrin tarihine ışık tutacak Pendik Şehir Müzesinin bir parçası olarak düzenleniyor. Restorasyon sürecinde binanın eski duvarlarında 1964 yılına ait bir aşk mektubu bulundu. "Ayten" ve "Yıldırım" isimlerinin geçtiği mektup, o dönemin duygusal izlerini günümüze taşıyor. Uzmanlar tarafından incelenen mektup, müzede sergilenen tarihî belgeler arasında yerini alacak. Pendik Belediyesi'nin TCDD'ye ait alanı devralmasıyla birlikte, müze projesi hız kazandı. Restorasyonu süren tarihi bina tamamlanırken inşaat ve dinlenme alanlarıyla birlikte Pendik Şehir Müzesi olarak ziyaretçilerini ağırlayacak. Müzede sergilenen tarihî belgeler arasında Pendik'in geçmişine dair eski haritalar, fotoğraflar ve resmi dokümanların yanı sıra, Ayten ve Yıldırım'ın aşk mektubu da özel bir bölümde ziyaretçilere sunulacak. ●İSTANBUL-İHA

Adana'da karnaval coşkusu sürüyor

Adana'da bu sene 'Dünya Çocukları' temasıyla, 13'üncüsü düzenlenen Uluslararası Portakal Çiçeği Karnavalı renkli görüntülere sahne olmaya devam ediyor. 'Türkiye Kültür Yolu Festivali' kapsamında yer alan karnaval dün başladı. Atatürk ve Merkez parklarındaki stantları ziyaretçiler gezerken katılımcılar, başlarına portakal çiçeği taçları takarak hatıra fotoğrafı çekti. Her yıl büyüyen karnaval kapsamında stantların da sayıları artırılarak Atatürk Parkı ve Merkez Park'a yayıldı.

Yiyecek stantları Atatürk Parkı'nda, hediyelik eşyalar ise Merkez Park'ta yer aldı. Karnaval renkli görüntülere sahne oldu.

Esnaf da mutlu

Öte yandan karnaval kapsamında stant açan esnaf da talepten oldukça memnun. Karnavalda stant açan esnaf Mehmet Nuri Erzi, İhlas Haber Ajansı'na konuştu. Erzi, "Karnaval esnaflara can suyu oldu. Zaten Ramazan ayından çıkmıştık, esnafın yüzü güliyordu, bir de karnaval olunca çok iyi

oldu. Bu karnavalda en az 4-5 ton tavuk döner satmayı hedefliyoruz. Talep çok güzel" ifadelerini kullandı. Karnavala Şanlıurfa'dan katılan Buse Tenekeci isimli vatandaş, "Beklediğim çok çok üstünde bir festival. Herkes hayatında en az 1 kere katılmalı ve görmeli. İlk defa geldim ve beklediğim coşkuyu burada buldum" dedi. Ankara'dan ailesiyle gelen Yusuf Mert Binici, "Karnaval çok güzel geçiyor. İyi ki geldik, herkes çıkıp çıkıp gelsin. Biz ailecek çok mutlu olduk" diye konuştu.

Özge Alkan, "Karnaval çok eğlenceli geçiyor. Adana'mızda böyle bir karnaval olduğu çok mutluym. Her sene karnavala katılıyorum" ifadelerini

kullandı. Karnaval kapsamında saat 17.00'de kortej düzenlenecek. Karnaval 13 Nisan Pazar gününe kadar devam edecek. ●ADANA-İHA

Sağlıklı yaşamın ilk adımı sorunsuz dişlerden geçiyor

Sağlıklı bir yaşamın ilk adımının ağız ve diş sağlığı olduğu, hastaların tedavi sürecinde doğru beslenebilmeleri ve ilaçlarını düzenli kullanabilmelerinin ağız sağlığına bağlı olduğu belirtildi.

Marmara Üniversitesi (MÜ) Diş Hekimliği Fakültesi Ağız, Diş ve Çene Cerrahisi Ana Bilim Dalı Öğretim Üyesi Prof. Dr. Gökhan Göçmen, AA muhabirine, ağızların durumunun diğer hastalıkların da habercisi olduğunu söyledi. Ağız kanserleriyle günümüzde sıklıkla karşılaştıklarını anlatan Göçmen, hastalığın ilk basamağında diş hekimlerinin bunun farkına varabildiğini belirtti. Prof. Dr. Göçmen, genel sağlık hizmetleri verilen hastanelerdeki sisteme diş hekimleri ve çene cerrahlarının entegre olmasıyla ağız kanserlerinin tedavilerinin daha iyi seviyelere geleceğini dile getirdi. Ağız kanseri nedeniyle ameliyat edilmiş hastaların daha sonraki rehabilitasyon süreçlerinde birtakım problemlerle karşılaşabildiğine dikkati çeken Göçmen, "Diş hekimleri, çene cerrahları en başından bu sürece dahil olurlarsa onların ameliyatlarında ve diğer süreçlerinde bu hastaların daha iyi bir tedaviye ulaşmaları sağlanabilir. Ağız kanserleri multidisipliner yaklaşımı yapılması gereken bir tedavi."

dedi. Prof. Dr. Göçmen, ağızda görülen lezyonlardan örnek biyopsi alınması gerektiğini ifade ederek, "Ağızda görülen lezyon hemen kanser olduğunuz anlamına gelmiyor. Uzun süredir ağızınızdaysa, burada şişliğe, enfeksiyona ve iltihap akıntısına neden oluyorsa bir diş hekimine başvurmanız, bununla ilgili olarak şikayetlerinizi belirtmelisiniz. Gerekirse oradan bir örnek alınmasını ondan sonra da tedavi edilmesi gerekir." diye konuştu.

MÜ Diş Hekimliği Fakültesi Protetik Diş Tedavisi Ana Bilim Dalı Öğretim Üyesi Doç. Dr. Yılmaz Umur Aslan ise diş çürüğünün gripten sonra

dünyada ve Türkiye'de en fazla görülen ikinci hastalık olduğunu söyledi. Ağız ve diş hastalıklarından korunmanın temelinde insanların ağız hijyenini korumasının yattığını dile getiren Aslan, "Avrupa'da diş hekimine gitme sıklığı Türkiye'nin 5 katıdır. Almanya'da hemen hemen her birey günde iki kere dişlerini fırçalar Türkiye'de 5 bireyden biri günde 2 kere dişlerini fırçalar. Sonuçta da diş sağlığıyla ilgili sıkıntılı durumlar doğabilir. Diş hekimini korkusu diye bir şey olmasın. Diş hekimini sevgisi olup, çocuk ziyaret ederek, bu korkuyu yenererek buluşabiliriz." ifadelerini

kullandı. Doç. Dr. Aslan, ağız sağlığı temelinde dişleri fırçalayıp, diş ipi kullanmaktan geçtiğine dikkati çekerek, şöyle devam etti: "En son yapılan çalışmalara göre şu an Türkiye'de ortalama nüfusun yüzde 10'u 65 yaş üstü. 65 yaş üstü bireylerde de nüfusun yarısına yakınında tam dişsizlik vakaları görülüyor. Sonuçta yaşlı hastalarımızda sadece ağız değil genel sağlık sıkıntıları da olabilir. Bu yüzden hastalarımızın doğru beslenebilmesi, ilaçlarını kullanabilmesi için uygun bir ağız sağlığına sahip olmaları gerekir. Sağlıklı bir beden, sağlıklı bir beslenmeyle başlıyor ve beslenmenin ilk adımı da ağız sağlığı."

Dijital diş hekimliği alanında artık bir günde diş protezlerinin üretilebildiğini belirten Aslan, geçmişte ölçü alımı ve laboratuvar işlemleri nedeniyle tedavi sürecinin haftalarca uzayabildiğini söyledi. Doç. Dr. Aslan, dijital teknolojilerin de etkisiyle çoğu vakada bir günde diş protezini hastaya teslim ettiklerinin altını çizerek, diş eksikliklerinde implant tedavisinin çok yaygın

hale geldiğini vurguladı. Marmara Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi Periodontoloji Anabilim Dalı Öğretim Üyesi Doç. Dr. Hatice Selin Gün-görmek de diş çürüğünün en fazla karşılaşılan diş hastalığı olduğunu dile getirdi.

Güngörmek, ağız sağlığı için yapılması gerekenleri sıralayarak, "Uygun bir macun kullanılarak diş fırçalanması, ilave olarak protezlerinin ya da diş aralarının temizliği için diş ipi ya da diş arası fırçasıyla bu bölgelerin itinalı bir şekilde temizlenmesi gerekiyor. İlave yaptıkları mekanik temizliğe destek olabilmesi için hastalarımız ağız gargaralarını kullanabilir." dedi. Doç. Dr. Güngörmek, çocukların her şeyi ebeveynlerinden öğrendiğini ifade ederek, diş fırçalamayı onlara sevdirmek gerektiğini kaydetti. Anne ve babanın çocuklarıyla birlikte diş fırçalaması gerektiğini belirten Güngörmek, "Ona uygun diş fırçasını alarak uygulaması gerektiği zamanlarda birlikte ayna karşısına geçerek çocuklara diş fırçalamayı yaptırarak, diş eksikliklerinde implant tedavisinin çok yaygın

Fatih Sümbül Efendi Çocuk Kütüphanesi'nde 'İp Sanatı' etkinliği

Fatih Belediyesi Sümbül Efendi Çocuk Kütüphanesi'nde düzenlenen "İp Sanatı" etkinliğinde çocuklarımız hayal güçlerini renkli iplerle tuvalere yansıttı. Fatih Belediyesi Kütüphaneler Birimi, çocukların hayal gücünü sanata birleştiren etkinliklerine ara vermeden devam ediyor. Sümbül Efendi Çocuk Kütüphanesi'nde düzenlenen "İp Sanatı" etkinliği minik katılımcıların el becerilerini geliştirmelerine, renklerle düşüncelerini ifade etmelerine ve kendi eserlerini üretmenin heyecanını yaşamalarına imkan tanıdı. Kütüphanede gerçekleştirilen etkinlikte çocuklar önerilerine konulan tuvaler üzerine çeşitli renk ve kalınlıktaki iplerle çalışmalar yaptı. Renkli iplerin rastlantısal kıvrımları kimi zaman bir ağaca, kimi zaman bir deniz manzarasına, kimi zaman da yalnızca çocuğun zihnindeki bir şekilde dönüştü. Bu süreçte her çocuk rehberlik eden kütüphane ekibinin desteğiyle hem teknik bilgi aldı hem

de kendi estetik anlayışı doğrultusunda özgün bir çalışma ortaya koydu. Etkinlik boyunca çocukların birbirleriyle kurdukları iletişimi, paylaşıma duyusunu da güçlendirdi. Ortaya çıkan eserlerde yalnızca bireysel yaratıcılığın değil, birlikte üretmenin ve birbirinden ilham alınması izleri de görüldü. Etkinlik sonunda her çocuk emek vererek hazırladığı tuval çalışmasını yanında götürerek üretmenin somut bir karşılığını da yaşamış oldu. "İp Sanatı" etkinliği yalnızca bir sanat çalışması olmanın ötesinde; çocukların düşünceleri ve duygusal dünyalarını ifade edebilecekleri özgür bir alan sundu. Bu sayede çocuklar kelimelere dökemedikleri duyguları renk ve biçim yoluyla aktarma fırsatı buldu. Bu yaklaşım Fatih Belediyesi'nin çocuklara yönelik sanat ve kültür faaliyetlerinde benimsediği katılımcı ve kapsayıcı eğitim anlayışının bir yansıması niteliğindedir. ●HABER MERKEZİ

Ataşehir'de "Kent Bostanları" için başvuruları başlıyor

Ataşehir Belediyesi'nin vatandaşlara dönemsel olarak ekim - dikim yaparak ürünlerini yetiştirebilecekleri bostan alanları sağladığı, "Kent Bostanları" projesinde yeni dönem kayıtları başlıyor. Şehir yaşamında izole kalan bireylerde topluluk ruhunun yeniden canlandırılması amacıyla başlatılan Kent Bostanı projesiyle, Ataşehirli vatandaşlara hem tarımsal üretim alanı hem de doğayla iç içe, huzurlu ve sosyal bir ortam sunuluyor. Şehirdeki yoğun yapılaşmanın ortasında doğal vaha alanları oluşturmayı hedefleyen Ataşehir Belediyesi, ilkinin Barbaros Mahallesi'nde hayata geçirdiği Kent Bostanlarının ikincisini ise Mevlana Mahallesi'ne kurdu. Barbaros Mahallesi'nde bulunan Kent Bostanı'nın ilk döneminden 6 ay boyunca 180 Ataşehirli faydalanmıştı. Barbaros Kent Bostanı'nın ikinci dönemi ve Mevlana Kent Bostanı'nın ilk dönemi için kurayla yeniden hak sahipleri

belirlenecek. Kent Bostanlarında kullanım hakkı kazanmak için gerekli başvurular, <https://kentbostani.ataşehir.be.tr> web adresi üzerinden gerçekleştirilecek. Başvuruların ardından da kullanım hakkı elde eden asil ve yedek hak sahipleri belirlenecek. Başvurular, 05 - 10 Nisan 2025 tarihleri arasında gerçekleştirilirken, çekilişler 11 Nisan'da yapılacaktır. Barbaros Kent Bostanı için 170 asil, 170 yedek hak sahibi, Mevlana Kent Bostanı için ise 165 asil, 165 yedek hak sahibi belirlenecek. Başvuruda bulunmak için; Ataşehir ilçe sınırlarında ikamet etme, 18 yaş üzerinde olma ve bitki - böcek türü alerjik hastalıklara sahip olmama şartları bulunuyor. Ayrıca aynı henden sadece bir başvuru kuraya katılabilecek ve daha önce Barbaros Kent Bostanı'nda hak sahibi olma şansı elde eden vatandaşlar, yeni dönemde başvuruda bulunamayacaklar. ●HABER MERKEZİ

Esenyurt'a yeni hayvan barınağı

Esenyurt'ta sokak hayvanlarının güvenli bir ortamda yaşamaları için yeni hayvan barınağının yapımına başlandı. Orhangazi Mahallesi'nde 4 bin metrekarelik bir alanda yapımına başlanan barınağın duyurusunu Esenyurt Belediye Başkanı Vekili Can Aksoy yaptı. Esenyurt Belediye Başkanı Vekili Can Aksoy, ilçedeki sokakları daha güvenli hale getirmek için önemli adımlar atıyor. İstanbul Valiliği'nin belediyelere gönderdiği genelge doğrultusunda, sokaklarda başboş gezen köpeklerin toplanmaya başlanmasının ardından, ilçeye yeni bir hayvan barınağı da kazandırılıyor. Başkan Vekili Aksoy, Orhangazi Mahallesi'nde 4 bin metrekarelik bir alanda Yan Açık Hayvan Barınağı projesinin yapımına başladıklarını duyurdu. Bu yeni barınak, Esenyurtluların sokaklarda huzur içinde yürü-

yebilmeleri için de önemli bir adım olurken aynı zamanda sokak hayvanlarının güvenli bir ortamda yaşamalarını da sağlayacak. Veteriner İşleri Müdürlüğü'ne bağlı ekiplerin sokaklardan topladığı başboş köpekler, bu barınakta sahiplendirilene kadar misafir edilecek.

"Her canın güvenliği bizim için önemli"

Belediye yetkilileri proje ile ilgili, "Her canın güvenliği bizim için önemli. Yeni barınak sayesinde sokakların güvenli hale getirme çalışmalarımız hızlanacak. Sokak hayvanlarımızın yaşam kalitesini arttırmak, vatandaşlarımızın da daha güvenli bir şekilde sokaklarda yürüye-bilmeleri için çalışmalarımızda devam ediyoruz" açıklamasında bulundu. ●İSTANBUL-İHA

Bayram tatilindeki trafik kazalarında 7 günde 62 kişi hayatını kaybetti

İçişleri Bakanı Ali Yerlikaya, Ramazan Bayramı tatilinde meydana gelen trafik kazalarında 7 günde 62 kişinin hayatını kaybettiğini, 7 bin 388 kişinin yaralandığını bildirdi. Yerlikaya, sosyal medya hesabından yaptığı açıklamada, Ramazan Bayramı tatilinin 7'nci gününde 580 trafik kazası meydana geldiğini, bu kazalarda 5 kişinin hayatını kaybettiğini, 855 kişinin yaralandığını aktardı. Bayram tatili boyunca polis ve jan-

darma trafik ekiplerinin denetimlerini sürdürdüğünü ifade eden Yerlikaya, 628 bin 532 aracın denetlendiğini, 26 bin 475 araca hız ve radar işlemi, 46 bin 94 araca ise çeşitli trafik ihlalleri nedeniyle işlem yapıldığını bildirdi. Bayram tatilindeki trafik kazalarında 7 günde 62 kişinin hayatını kaybettiğini, 7 bin 388 kişinin yaralandığını belirten Yerlikaya, şunları kaydetti: "Denetlemelerimiz aralıksız devam ediyor. Ka-

zaları önlemek için personelimiz gece gündüz çalışıyor. Lütfen aşırı hız yapmayalım. Araçlarımızda da otobüslerde de emniyet kemeri takmayı ihmal etmeyelim. Trafik kurallarına harfiyen uyalım. Yol-

culuklar sizleri sevdiğinize kavuşturmak için vardır, ayırmak için değil. Hayatını kaybeden vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet, yaralılarımıza acil şifalar diliyorum." Paylaşımında, İstanbul'da meydana gelen bir kazanın görüntüsüne de yer veren Yerlikaya, Pendik Kurnaköy gişeleri mevkiinde, bir otomobilin gişede bekleyen TIR'a arkadan çarpması sonucu 4 kişinin hayatını kaybettiğini açıkladı. ● ANKARA-AA

ADEM
KEVEN

www.ittifakgazetesi.com

Tarladan Sınıfa, Sabrın Rüyası

Çocukken babama sorardım: "Niye boş tarlayı sürüp duruyorsun? Tohumu atsana, zaman kaybediyorsun!"

O, sabamın ucundan toprağa bakar, usulca gülümserdi: "Tohum yağmuru bekler evlat... Toprak da sabrı."

Şimdi anlıyorum: O sabır, aslında benim sınıfta öğrencilerime uzattığım sessiz bir elmiş...

Yağmur Bekleyen Tohumlar Köydeki tarlamız, babamın gözünde kutsal bir kitapta sanki, her satırı dikkatle okunması gereken bir kitap. Bir bahar, nadas yapmadan buğday ektik. Babam, "Toprak dinlenmeden ürün vermez," diye uyarıyordu ama dinlememiştik.

Sonuç: Cılız başaklar, kırık umutlar...

Babam çömeldi. Avucuna aldığı toprağı kokladı.

"Bak oğul," dedi, "bu toprak suya hasret kalmış. Buğdayı değil, sabrı ekmeliydik önce."

Yıllar sonra Ahmet adında bir öğrencim vardı. Bir gün defterini öfkeyle karalarken yakaladım.

"Ben anlamıyorum öğretmenim, boşuna uğraşmayın!"

Sanki kurak bir tarla gibi konuşuyordu.

Yaklaştım: "Anlamak için önce dinlemek gerekir. Hadi anlat, nerede takıldın?"

Gözlerini kaçırdı. Sonra usulca itiraf etti:

"Geçen sene öğretmenim, 'Bu kafayla asla anlamazsın' dedi. O gün bugündür denemiyorum."

Babamın nadasa bıraktığı tarlayı hatırladım. Ahmet'in zihni de susuzdu. Önce içindeki "asla"ları temizlemek gerekiyordu.

Sınıfta Yağmur Yağdırmak Ahmet'le her pazartesi, ders başlamadan önce çay eşliğinde sohbet etmeye başladık.

Sınav korkularını, ailesinin yüksek beklentilerini, "yapamı-

yorum" çığlıklarını dinledim. Bir gün, dersi açarken şöyle dedim:

"Buğurm formülleri değil, senin futboldaki gol hesaplarını konuşalım!"

Gözlerini şaşkınlıkla açtı: "Penaltı açısıyla matematiğin ne alakası var?"

Gülümsemdim: "İşte tam da bu: Matematik, o 'alakayı' fark etmektir."

Zihni yavaş yavaş yumuşadı... Tıpkı yağmurdan sonra canlanan toprak gibi.

Öğretmenin Sabamı Eğitimde en çok unuttuğumuz şey belki de şu: Dinlemek.

Müfredatlar, sınavlar, projeler derken, çocukların zihnindeki "taşları" görmeden tohum saçıyoruz.

Oysa bazen bir öğrenciye yalnızca "seni duyuyorum" demek, tüm formüllerden daha kıymetli olabilir.

Babam köy kahvesinde hep anlatırdı:

"Bir çiftçi, tarlasının sesini dinlemezse aç kalır."

Ben de ekliyorum: "Bir öğretmen, öğrencisinin sessizliğini duymazsa... okutur ama öğretmez."

Belki de Tohum Sensin Bu hafta bir şey deneyin:

Çocuğunuzla konuşurken telefonu bir kenara bırakın.

Öğrencinizi dinlerken hemen "aferin" demeyin; önce "seni anlıyorum" deyin.

Ya da bir bahçeye gidin, toprağı elinize alın, onu hissedin, koklayın...

Belki fark edersiniz: Sabır, yağmurdan önce gelir.

Tohum, toprağa değil... insana düşen bir mucizedir. Babamdan bana, benden size kalan bir miras:

"Söz tohuma benzer; yüreğe düşerse filiz verir."

Not: Bu yazı dizisi devam edecek:

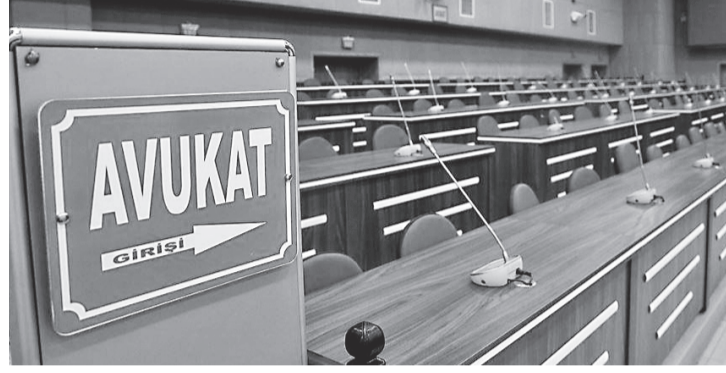
Ders 1: Tarladan Sınıfa, Sabrın Rüyası

Türkiye'nin en kalabalık avukat kadrosu İstanbul'da

Türkiye'nin en kalabalık şehri İstanbul'da kayıtlı avukat sayısı 70 bini aşarken hukukçular, avukat sayısının artmasının altındaki nedenleri ve sonuçlarını değerlendirdi.

Türkiye İstatistik Kurumu, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi sonuçlarına göre 2024'te İstanbul'un nüfusu 15 milyon 701 bin 602 oldu. Bu sonuçlara göre İstanbul, Türkiye'nin en kalabalık şehri olma özelliğini korurken hukuk sisteminin sac ayaklarından avukatlık mesleğini icra eden kişilerin kentteki sayısında da artış yaşandı. Türkiye Barolar Birliğinin (TBB) resmi sitesindeki bilgilere göre, 31 Ocak 2024 itibarıyla kentlinin iki baro kuruluşundan biri olan İstanbul Barosunda 65 bin 772, İstanbul 2 Nolu Barosunda ise 3 bin 592 kişi kayıtlı.

İstanbul Barosuna 2025'in ilk çeyreğinde 565 kişinin daha katılmasıyla ruhsat sahibi avukat sayısı toplamda 66 bin 337 olurken TBB'nin verdiği yetkinin ardından 2020'de kurulan İstanbul 2 Nolu Barosuna kayıtlı avukat sayısı ise nisan itibarıyla 3 bin 751'e ulaştı. Hukukçular, 5 Nisan Avukatlar Günü dolayısıyla kentteki avukat nüfusunun artmasının altındaki nedenler ile olumlu ve olumsuz sonuçlarını AA muhabirine anlattı. Hukukçular Derneği Başkanı Melih Gülseren, avukat sayısındaki artışın temel sebebinin, hukuk fakültelerindeki öğrenci ve mezun sayısındaki yoğunluk olduğunu söyledi. Avukatlık mesleğinde, özellikle yeni mezunların İstanbul'da bazı sıkıntılar çektiklerini kaydeden Gülseren, "Niye İstanbul tercih ediliyor? En önemli hususlardan biri, üniversiteler yoğun olarak İstanbul'da. Öğrenci, çevresi orada başladığı için haklı

olarak mezun olduğu ilde devam etmek istiyor. İstanbul, iş potansiyeli olarak dünyanın başkenti, ticari anlamda ülkenin en önemli kenti, sanayi ve ticarete ülkeyi taşıyan önemli bir merkez. Bu da müvekkil potansiyelini, portföyünü artırma ihtimalini ön plana çıkarıyor. Meslektaşlarımız da halıyla burayı tercih ediyor. Aynı zamanda kaliteli ve prestijli mesleki eğitimler burada." diye konuştu.

"Tebdir hukuku oluşsun, önleyici hukuk olsun istiyoruz"

Gülseren, avukat yoğunluğu sonucunda oluşan dezavantajlara da dikkati çekerek "Bir avukat enfasyonu var. Avukatlık mesleği belli bir kesime hitap ediyor. Ülkemizdeki herkes her işini 'Bir avukata danışarak yapayım.' mantalitesine henüz tam anlamıyla kavuşmuş değil. Bizim hükümetten de beklentilerimiz var. Mesleğin hitap edebileceği yerler, iş yapabileceği yerler artsın diye dernek olarak zaman zaman bakanlıkla görüşüyoruz. Örneğin basit bir tapu işleminde bile bir avukatın

olmasını istiyoruz çünkü bir süre sonra işlemlerde sıkıntı olduğunda avukata ihtiyaç duyuluyor. Tedbir hukuku oluşsun, önleyici hukuk olsun istiyoruz. Aslında her ailenin bir avukatının olması gerektiğine inanıyoruz ama belki bu uzun vadede olabilecek bir durum." ifadelerini kullandı. Gülseren, hukuk fakültelerindeki eğitim kalitesinin artırılması, ders içeriklerinin güncellenmesi ve hukuk fakültelerindeki eğitimin 5 yıla çıkarılması gerektiğini vurguladı, son yıllarda uygulamaya başlanan Hukuk Mesleklerine Giriş Sınavı'nın, mesleğin kalitesini artıracağına inandığını dile getirdi. İstanbul 2 Nolu Barosu Başkanı Yasın Şamlı ise İstanbul'un dünyadaki hiçbir şehirle kıyaslanamayacağını, kentte kayıtlı olmayan nüfusla beraber yaklaşık 20 milyon kişinin yaşadığını, kentteki hukuki ihtilafların fazlalığının kaçınılmaz olduğunu söyledi.

Artan sayı mesleği olumsuz etkiliyor

İstanbul Barosu Avukat Hakları Merkezi Başkanı Mustafa Rüzgar da İstanbul gibi büyük

şehirlerde avukat sayısının artmasının, iş imkanlarının azalmasına ve avukatların ekonomik olarak zorlanmasına neden olduğunu ifade etti. Rüzgar, "İstanbul'daki ekonomik ve ticari faaliyetlerin yoğunluğu, Anadolu'ya göre potansiyel iş fırsatlarını da beraberinde getirmekle birlikte son dönemde artan maliyetler ve ekonomik sıkıntılar da eklenince başka bir avukatın yanında çalışan avukat sayısı ciddi oranda artmıştır." dedi. Avukat sayısındaki artışın olumsuz etkilerinin giderilmesi için yapısal değişiklikler gerektiğini anlatan Rüzgar, hukuk fakültelerine giriş için getirilen 100 binlik üst sınırı yeterli olmadığını, 50 bine düşürülmesi gerektiğini söyledi. Rüzgar, "Bu yapılabilsen hukuk fakültesi öğrenci sayısı azalacak, üniversitelerde daha nitelikli eğitim verilmesi mümkün olacak, mesleğin kalitesi artacak, bahsettiğimiz ekonomik sıkıntılar da büyük oranda giderilmiş olacaktır." diye konuştu. İstanbul'da avukat sayısındaki artışın mesleklerine olumsuz etkileri olduğunu belirten Rüzgar, "Türkiye'de 88 hukuk fakültesi bulunuyor ve 2024 YKS sonuçlarına göre bu fakültelere 13 bin 42 öğrenci yerleşmiş, bu fakültelerin sayısındaki artış, eğitim kalitesinin düşmesine ve mezunların mesleki yeterliliklerinin sorgulanmasına neden olduğu gibi avukat sayısındaki bu ani artışlar, avukatların gelirlerinde de ciddi düşüşlere yol açmıştır." ifadelerini kullandı. ● İSTANBUL-AA

FOTOĞRAF: AA

Mobil uygulamalara verilen bilinçsiz izinler siber güvenliği riske atıyor

Mobil uygulama indirirken verilen izinlerin kontrol edilmediği, kullanıcıların siber dolandırıcıların hedefi haline getirebiliyor. AA muhabirinin derlediği bilgilere göre, öne çıkan uygulama mağazaları App Store ve Google Play'de milyonlarca uygulama yer alıyor. Kullanıcılar bu mağazalardan indirdikleri bankacılıktan sosyal medyaya kadar birçok uygulamayı aktif olarak kullanıyor. Uygulamaları indirirken verilen izinler, uygulama yöneticilerine cihazdaki birçok veriyi ve işlevi kullanma imkanı sağlıyor. Verilen izinler uygulamaların çalışması için bir gereklilik olsa da bu izinlerin kontrol edilmesi kullanıcıların güvenliğini artırıyor. İndirilen uygulamalara bilinçsiz verilen izinler bazı riskleri beraberinde getiriyor. Güvenilir uygulamaların yanı sıra uygulama mağazalarında çok sayıda kötü amaçlı uygulama yer alıyor. Dolandırıcılar bu uygulamalar üzerinden kullanıcıların kişisel verilerini ele geçirebiliyor, finansal kayıplar yaşamalarına sebep olabiliyor, rehberlerindeki kişilere istenmeyen mesajlar gönderebiliyor. Bu nedenle kullanıcıların hangi

uygulamaları indirdiğine ve hangi izinleri verdiği dikkat edilmesi gerekiyor. Uygulamalar, kullanıcının konumundan kamerasına, mikrofonundan fotoğraflarına kadar birçok veriye erişebiliyor. Bu erişim izinleri uygulama ilk indirildiğinde kullanıcının onayına sunuluyor. Kullanıcılar bu izinleri uygulamayı indirdikten sonra da ayarlar menüsünden yönetebiliyor. Siber dolandırıcılığa yönelik uygulamalar genellikle uygulamanın kullanımında gerekemeyen izinleri de talep ediyor. Örneğin konum verisine ihtiyaç duymayan bir uygulama için kullanıcının konumuna erişim istenebiliyor. Bu noktada kullanıcıların indirdiği uygulamaya ile izinler arasındaki tutarlılığı kontrol etmesi gerekiyor. Uygulamaların güvenilir kaynaklardan indirilmesi, geliştirici bilgilerinin incelenmesi ve kullanıcı yorumlarına bakılması da önem taşıyor. Ayrıca, resmi uygulama mağazaları haricinde telefona uygulama yüklenmesi öneriliyor. İşletim sistemini güncel tutmak ve güvenilir anti-virüs yazılımları kullanmak da riskleri azaltmaya yardımcı oluyor. ● İSTANBUL-AA

Uzmanlardan sahte avukat yöntemiyle dolandırıcılıktan korunma önerileri

Uzmanlar, avukatlık mesleği kullanılarak yapılan dolandırıcılık yönteminin çoğunlukla icra dosyalarına ilgili olduğunu, bunu önlemek için adı verilen avukatın bilgilerinin baro levhası üzerinden de kontrol edilmesi gerektiğini bildirdi. Marmara Üniversitesi İletişim Fakültesi Görsel İletişim Tasarımı Ana Bilim Dalı Başkanı ve adli bilişim uzmanı Prof. Dr. Ali Murat Kırık, dolandırıcıların kendilerini avukat olarak tanıtırlar sahte belgeler, taklit kimlikler ve yanıltıcı avukatlık lisans bilgileriyle mağdurların güvenini kazandıklarını söyledi. Dolandırıcıların resmi kurumların veya baroların isimlerini taklit ettiğini, gerçek bir hukuk danışmanı olduklarını iddiasıyla aciliyet duygusu oluşturup, mağdurların panik içinde işlem yapmasına neden olabildiklerini aktaran Kırık, "Ayrıca dolandırıcılar sosyal mühendislik tekniklerinden faydalanarak, telefon veya internet üzerinden kurdukları samimi iletişime, mağdurların güvenini sarsmadan, profesyonel bir izlenim bırakmaya çalışıyorlar. Gerçek bir hukuk bürosu izlenimi vermek amacıyla, bazı durumlarda gerçek avukat bilgilerini çarpıtarak veya

sahte referanslar sunarak dolandırıcılık eylemlerini daha inandırıcı hale getiriyorlar." dedi. Prof. Dr. Kırık, dolandırıcılık vakalarının genellikle icra dosyaları, miras davaları, boşanma, veraset ve benzeri hukuki işlemleri, müstahcenlik, terör ve yasa dışı bahis üzerinden gerçekleştirildiğini, mağdurların genellikle duygusal ve ekonomik olarak hassas olduğu alanlar olmasından dolayı dolandırıcıların bu zafiyetten faydalandığını dile getirdi. Prof. Dr. Kırık, dolandırıcılığa maruz kalan mağdurların izlemesi gereken hukuki yolları şöyle anlattı: "Mağdurlar, dolandırıcılık eylemine maruz kaldıklarında öncelikle durumu belgeleyendirip, en yakın emniyet birimine ya da savcılığa başvurarak resmi şikayette bulunmalıdır. Tüm telefon kayıtları, mesajlar, e-posta yazışmaları ve alınan belgeler saklanmalı, bu materyaller, yapılacak soruşturmada delil olarak kullanılabilir. Ayrıca, mağdurların güvenilir bir avukatla görüşmeleri büyük önem taşıyor. Hukuki destek alarak, dolandırıcılık olayının detaylarını ve mağduriyetin boyutunu doğru şekilde değerlendirebilir." ● İSTANBUL-AA

Yollarda bayram tatili dönüşü yoğunluğu

Ramazan Bayramı tatilinden dönüş, yollarda akıcı yoğunluğa neden oluyor. Tatilini memleketlerinde ya da tatil beldelerinde geçirenler, otolunun İstanbul yönü Gerede bağlantı kesiminde, Yeniçağa ile Köroğlu rampasında ve Bolu Dağı Tüneli kesiminde akıcı yoğunluk oluşturdu. D-100 kara yolunun İstanbul yönünde özellikle kent merkezi kesiminde yoğunluk yaşanıyor. Ankara yönünde ise ulaşım normal seyrediyor. Karayolları, polis ve jandarma ekipleri, ulaşımın aksamaması için bölge genelinde çalışmalarını sürdürüyor.

Bayramın ardından memleketlerinden dönüşü geçen vatandaşlar nedeniyle, tatilin son günlerinde 43 ilin kara yolu bağlantı noktaları olan Kırkkale'de hareketlilik yaşanıyor. Trafik polisleri, ulaşımın aksamaması için çalışmalarını sürdürüyor. Karayolları ekipleri de trafik akışının normal seyretmesi için Kırkkale-Ankara kara yolundaki bazı kavşakları geçici olarak trafiğe kapattı. Kara yolundaki trafik yoğunluğunun yarın akşam saatlerinde kadar sürmesi bekleniyor.

Ramazan Bayramı tatili için İstanbul ve çevre illerden memleketlerine ya da tatil beldelerine gi-

den vatandaşların dönüş hareketliliği devam ediyor. Dönüş için İstanbul-İzmir Otoyolu'nu tercih edenlerin Yalova ve Bursa bölümünde zaman zaman oluşturduğu akıcı yoğunluk, Osmangazi Köprüsü gişelerinde de sürüyor. Büyük çoğunluğu dönüşü açılan Hersek Gişeleri'nden sorunsuz şekilde geçen tatilciler, kısa sürede İstanbul'a gidebiliyor. Köprü'nün her iki bölümünde denetimlerini sürdüren Yalova Jandarma Komutanlığına bağlı Otoyol Jandarma Timleri ile birlikte İl Jandarma Komutanı Albay Ercan Altın, durdurulan araç sürücülerine denetimlere ilişkin sohbet etti. Sürücüler ve yolcular emniyet kemeri takmaları, hız yapmamaları ve trafik kurallarına uymaları konusunda ekiplerce uyarıldı. Tatilcilerin dönmeye başlamasıyla özellikle Tekirdağ-İstanbul yolunun Yenice, Yenigöçmenlik, Beyazköy ve Marmaraereğlisi mevkiilerinde zaman zaman trafik yoğunluğu yaşanıyor. Ulaşımın aksamaması için çalışmalarını sürdüren polis ve jandarma ekipleri, sürücülerini aşırı hız, takip mesafesi ve hatalı sollama konularında uyardı. Kara yolundaki akıcı yoğunluğun bugün de devam etmesi bekleniyor. ● İSTANBUL-AA

Bugün tek kutupluluk geri canlanmak üzere öldü, iki kutupluluk sadece bir hayal, çok kutupluluk ise tüm heyecanına rağmen anlamsızdır

Dünya siyaseti tek kutupluluktan çok kutupluluğa mı evriliyor?

UMUR TUGAY YÜCEL

Siyaset Bilimci Umur Tugay Yücel, çok kutupluluk kavramını ve bu kavramın günümüz siyasetindeki yerini AA Analiz için kaleme aldı.

21. yüzyılda uluslararası sistemde Batı-Doğu, Küresel Kuzey-Küresel Güney ve Batılı dünya ile Batı dışı dünya tarafından tanımları arasındadır. Batı dediğimizde tek din, tek merkez, tek medeniyet ve neredeyse tek coğrafya diyebileceğimiz bir yapı varken Doğu dediğimizde çok dinli, çok merkezli, çok medeniyetli, çok coğrafyalı bir yapıdan bahsedebiliriz. İslam medeniyeti, Çin medeniyeti, Hint medeniyeti, Afrika medeniyeti, Latin medeniyeti sadece Doğu kavramıyla açıklanamayacak kadar büyük, derin ve köklüdür.

İdeolojik bloklar tamamen çöke de ideolojiler varlığını sürdürmektedir. Ancak ideolojilerin ne kadar etkili olduğu da tartışmalıdır. Neredeyse tüm devletler bugün lokal ve pragmatik politikalara yönelmektedir çünkü küremiz şu anda daha karmaşık daha bağımlı daha parçalı bir yapıdadır. Gelecekte güçlü jeopolitik blokları sekillendirecek faktörler; ekonomik, tek-

nolojik güvenlik, demografik, kültürel ve medeniyetseldir. Bu faktörler uluslararası sistemde yeni ittifaklar, rekabetler ve güç dengeleri oluşturabilir.

Çok kutupluluk kavramı günümüz dünyasını karşılamakta yetersiz kalıyor

Dünyamız bugün bloklar, koalisyonlar, ideolojiler ya da kutuplar arasında bölünmüş bir yapıda değildir. Yani bloklar arası bir ilişkiler ağı yoktur. Hatta bu durumun tam tersi olarak ülkelerin birbirine bağımlılığı artmıştır. Ayrıca, bugün keskin çizgilerle ayrılan kutup diyebileceğimiz ve birçok ülkenin etrafında kümelendiği bir ülkenin olup olmadığını sorgulamak gerekiyor. Günümüzde, Amerika Birleşik Devletleri (ABD) bile onlarca ülke tarafından takip edilen, müttefiklerine sözünü dinleten ve her şeyi tek başına yapabilecek bir güç değil. Bu sebeple, Soğuk Savaş'tan kalma bu çok kutupluluk kavramı bugünü anlamada ve açıklamada tatsız ve tuzsuzdur. Çünkü küresel sistem artık sadece güç merkezlerinden ibaret değil; farklı medeniyetler, kültürler, dinlerin ve değer sistemlerinin yükseldiği bir dönemdeyiz. Ayrıca, 21. yüzyılda güç merkezinin eksenini kaydırdığı gibi medeniyet eksenini de kaymaktadır. Bu medeniyetler; siyasi sistemleri, kalınma modelleri, kültürel kökleri, askeri büyüklükleri, kalabalık nüfusları, teknolojik gelişmişlikleriyle Batı'ya alternatif özgül bir ağırlığa sahiptir.

Büyük güçlerin rekabeti yanında büyük medeniyetlerin rekabetiyle birlikte yeni bir aşamaya geçildi. Bu sebeple, küresel sistemi sadece güç da-

ğılımla açıklayan çok kutupluluk yetersiz bir tanımdır. Uluslararası sistem çok merkezli, çok medeniyetli, çok boyutlu, çok katmanlı ve çok yönlü bir durumdur. ABD liderliğindeki Batı medeniyeti artık küresel sistemdeki tek güç merkezi ve tek medeniyet olma özelliğini yitirdi. 21. yüzyılda Çin'in yükselişi küresel tablonun en büyük parçası olmakla birlikte Türkiye'nin, Hindistan'ın, Rusya'nın, Brezilya'nın, Güney Afrika'nın ve daha birçok ülkenin yükselişi bu tabloyu tamamlamaktadır.

İdeolojik temelli bölünmeler rafa kalktı

Zamanın ruhu artık ideolojik temelli bölünmelerin ötesinde. Öyle eskisi gibi güçlü jeopolitik bloklar da söz konusu değil çünkü bu blokları birleştiren ideolojik kamplaşmalar artık yok. Güvenlik konusu ideolojik hizalanmalara değil ulusal menfaat odaklı pragmatik hizalanmalara yol açıyor. Vietnam, Çin'e karşı askeri alanda ABD ile iş birliği yaparken Ukrayna meselesinde Rusya'nın yanında yer alabiliyor. Amerikan ekonomik, istihbarat ve güvenlik sistemine entegre olan Suudi Arabistan ve Birleşik Arap Emirlikleri (BAE) Rusya'ya yaptırım uygulamıyor. BAE, Batılı yaptırımları aşmada Rusya'ya yardım ederken Suudiler ise OPEC'te Ruslarla ortak hareket ediyor. Türkiye gibi NATO üyesi ve Avrupa Birliği (AB) hedefi olan bir bölgesel süper güç bile Rusya'ya yaptırım uygulamazken BRICS ve Şangay İşbirliği Örgütü'ne (ŞİÖ) üyelik hedefini ortaya koyabiliyor. Endonezya, Çin'e karşı ABD ile askeri iş birliği yaparken

Çin ve Rusya ile askeri tatbikatlar yapabiliyor. Kısacası, bugün herkesin herkesle işbirliği yaptığı ve herkesin herkesle rekabet içinde olduğu bir dönemdeyiz. Atlantik ve Avrupa arasındaki ayrışmanın yanında Batı dışı dünyanın BRICS, ŞİÖ, Türk Devletleri Teşkilatı (TDT) gibi değişik formlarının yükselişi bize her konuda alternatiflerin arttığını ortaya koymaktadır. Günümüzde hiçbir ülke takip edilen ve birleştirici bir baskın güç konumunda değil.

ABD veya Çin küresel aktör olabilir mi?

Küremiz artık ABD ile Çin arasında sıkışmayacak kadar büyüktür. ABD'nin güvenlikleştirme söylemi birçok bloklaşmaya yol açabilir ancak ABD'nin şu anda böyle bir konum olup olmadığını analiz etmek gerekiyor. Şu anda Avrupa ile ayrışan, NATO'dan çıkabiliriz söylemi geliştiren, Rusya ile işbirliği arayan, Kanada'yı işgal etmek isteyen, Meksika'yı tehdit eden, Panama'yı ilhak peşinde olan ve Grönland'ı satın almak için uğraşan bir Amerikan gücü var.

Rusya'yı tehdit görmeyen bir ABD, Avrupa'da bir hizalanma başaramaz. Dahası şu anda karşımızda gümrük vergileriyle ekonomik olarak en yakın müttefiklerine, uzak coğrafyalardaki ortaklarına ve komşularına saldırmaya çalışan ABD vardır. ABD'nin demokratik değerler cephanesi, Rusya-Ukrayna Savaşı'na, İsrail'in Gazze soykırımına ve monarşilere desteğiyle beraber tükendi. Joe Biden döneminden beri devam eden demokratik değerler ve liberal düzen gibi temalar üzerinden

ABD merkezli bir hizalanma oluşturma çabalarına rağmen bu gerçekleşmemiştir. Askeri olarak Amerikan çizgisi 3'lü veya 4'lü güvenlik yapılanmalarına dönüşmüştür. Bunun uzun vadeli nasıl bir sonuç vereceği belirsizdir. Bu durumda, Amerika bir güvenlik ya da ideolojik hizalanma çerçevesi oluşturmadan oldukça uzaktır.

Peki Çin, ABD'nin başaramadığı güvenlikleştirme söylemiyle hizalanmayı başarabilir miydi? Maalesef ki bu sorunun cevabı da belirsizdir. Küresel sistemde Çin bir alternatif olarak ABD'nin karşısında duruyor. Ancak Çin merkezli dünyanın yanında Rus merkezli, Hint merkezli ve Latin merkezli dünyaların varlığı ve baskınlığı da hissediliyor. Bu bağlamda, ABD merkezli Batı medeniyeti temelli liberal uluslararası sisteme karşı sadece Çin merkezli bir düzen inşası ihtilafıdır.

Bugün tek kutupluluk geri canlanmamak üzere öldü, iki kutupluluk sadece bir hayal, çok kutupluluk ise tüm heyecanına rağmen anlamsızdır. Bu yüzden küresel sistemi çok kutupluluğun ötesinde tek merkezli-tek medeniyetli demokratik olmayan liberal düzenden; çok merkezli-çok medeniyetli demokratik sisteme geçiş olarak tarif etmek gerekiyor. Çünkü Batı merkezli ve Batı medeniyeti temelli uluslararası sistemde kutuplar arası değil medeniyetler arası bir dönüşüm yaşanıyor.

[Umur Tugay Yücel, *Siyaset Bilimci*dir. *Amerikan Gücünün Gerilemesi ve Yükselen Güçler (Çin-Rusya-Hindistan-Brezilya)* kitabının yazarıdır. Çalışma alanları BRICS, Küresel Siyaset ve Türk Dış Politikasıdır.]

Almanya'da 4 Türk'ün yaşamını yitirdiği kundaklama olayında emniyet yetkilileri hakkında suç duyurusu

Solingen'de 4 Türk asıllı Bulgaristan vatandaşının öldüğü kundaklama olayındaki mağdurların avukatlarından Seda Başay Yıldız, "kanıtların saklandığına dair şüphe olduğu" gerekçesiyle Wuppertal Emniyet yetkilileri hakkında suç duyurusunda bulundu. Alman Haber Ajansının (dpa) haberine göre Yıldız, 40 yaşındaki şüphelinin Wuppertal Bölge Mahkemesi'nde görülen 9. duruşmasının ardından suç duyurusu dilekçesiyle yetkililere teslim etti. Yıldız, dilekçede, söz konusu kundaklama olayını soruşturan Wuppertal Emniyet Müdürü ve bazı polis memurları hakkında "kanıtların saklandığına dair şüphe olduğu" ve "başka delillerin olabileceği" gerekçesiyle şikayetçi oldu. Toplamda 4 cinayet ve 21 cinayet teşebbüsüyle suçlanan 40 yaşındaki tutuklu Alman şüpheli D.S'nin bir önceki duruşmasında, evinde bulunan bir sabit diskte antisemitik ve aşırı sağ görüşlü olduğunu gösteren görsellerin bulunduğu ortaya çıkmıştı. Haberde

bugünkü duruşmada, Mahkeme Başkanı Jochen Kötter'in, Nazi yanlısı bu görsellere dair şaşkınlığını gizleyemediği ve "Bunun olmaması gerektiğini size itiraf etmek zorundayım." ifadelerini kullandığı aktarıldı.

Olay: Solingen'de bilrkişi raporuna göre 2024 yılında 24 Mart'ı 25 Mart'a bağlayan gece meydana gelen yangın, eski binanın merdiven boşluğunda başladı. Yangın "baca etkisi" ile 5 dakika içinde çıktığı bildirildi. Aşşap merdiven boşluğunda bazı kalıntıların bulunduğu, bu kanıtlara göre yangının kasten kundaklama sonucu çıkarıldığı sonucuna varıldığı belirtildi. Wuppertal Savcısı Heribert Kaune-Gebhardt, ellerinde olayla ilgili "yabancı düşmanlığı saiki olduğunu gösteren" bir kanıt bulunmadığını ifade etmişti. Höhscheid semtindeki 4 katlı binada çıkan yangında aynı aileden 2'si çocuk olmak üzere Türk asıllı Bulgaristan vatandaşı 4 kişi yaşamını yitirmiş, 2'si ağır 9 kişi yaralanmıştı. ●BERLİN-AA

Saraybosna kuşatmasının üzerinden 33 yıl geçti

Bosna Hersek'te 1992-1995'teki savaşa 4 yıla yakın Sırp saldırılarına uğrayan başkent Saraybosna, aradan geçen 33 seneye rağmen savaşın izleriyle yaşamaya devam ediyor. Modern tarihin en acı dolu savaşlarından birine sahne olan Bosna Hersek'in başkentine Sırp güçleri tarafından 5 Nisan 1992'de ilk barikatlar kuruldu. 6 Nisan'da ise ilk bombanın atıldığı Saraybosna, 1425 gün kuşatma altında kaldı. Savaşa giden süreçte, Avrupa Birliği (AB), 15 Ocak 1992'de Slovenya ve Hırvatistan'ın bağımsızlığını kabul etti ancak Bosna Hersek'in bağımsızlığı için referandum yapılmasını şart koştu. Bosna Hersek'te Şubat 1992'de Sırların tehditlerine rağmen bağımsızlık referandumu yapma kararı alındı.

Bosna Hersek'te 1 Mart 1992'deki referandumla bağımsız bir devletin ortaya çıkmasının akabinde, 5 Nisan 1992'de başkent Saraybosna'da, Sırp birliklerince kuşatma hazırlıkları yapıldı ve şehri çevreleyen her yere barikatlar kuruldu. Sırp keskin nişancılar, 5 Nisan'da Saraybosna'da iki sivil Suada Dilberovic ve Olga Susic'i öldürerek, kuşatmanın başlangıcı sayılan ilk saldırıyı da gerçekleştirmiş oldu. Sırların savaş karşıtı gösteri yapan Saraybosnalılara ateş açması sonucu birçok kişi de yaralandı. Saraybosna'yı çevreleyen tepelere, dağlara 13 bin kişilik ağır silahlı güç yerleştiren Sırlar, buradan ağır ve hafif silahlarla saldırarak şehri kuşatmaya aldı. Sırların, Yugoslavya'nın tüm askeri gücünü kullandığı saldırılara karşılık, Bosna Devleti Savunma Kuvvetleri (Bosna Hersek Cumhuriyeti Ordusu-

ARBiH) kuşatma altındaki şehirde 19 ay içinde 70 bin kişilik ordu kurdu. Ancak yeterli askeri teçhizatı olmayan bu güçler, kuşatmayı kırma konusunda başarılı olamadı.

Saraybosna, 29 Şubat 1996'ya kadar kuşatma altında kaldı

Balkanlar'ın en güzel şehirlerinden biri olan ve adına şiirler, şarkılar yazılan Saraybosna, 29 Şubat 1996'ya kadar Sırp saldırılarına ve kuşatma altında kaldı. Kuşatma boyunca Sırlar şehirde canlı veya cansız hedef olarak gördüklerini bombaladı. Kente hakim tepelere, yüksek binalara konuşlanan Sırp keskin nişancılar, özellikle normal hayatına devam eden kadın, çocuk ve yaşlıları hedef aldı. Kimi zaman ekmek kuyruğunda kimi zaman pazarda alışveriş yapan sivilin üzerine Sırlar tarafından havan topu atıldı. Tarihin en uzun süren ku-

şatmalarından birisini yaşayan Saraybosna'da 1425 gün içerisinde 1601'i çocuk toplam 11 bin 541 kişi hayatını kaybetti. Kente günde ortalama 329 havan topu düştü. Sırlar, kentteki Osmanlı ve Müslüman kimliğini özellikle hedef alarak tarihi binalar, camiler, medreseler, kütüphaneler gibi yerleri de bombaladı. Bosna Hersek'teki kanlı savaş, 21 Kasım 1995'te ABD'nin Ohio eyaletindeki Dayton Hava Üssü'nde, Boşnak, Sırp ve Hırvat tarafların anlaşmasıyla sona erdi. Dayton Barış Antlaşması, ABD'li diplomat Richard Hallbrooke'un girişimleriyle Bosna Hersek'in ilk cumhurbaşkanı merhum Aliya İzzetbegović, eski Sırbistan Devlet Başkanı Slobodan Milošević ve eski Hırvatistan Cumhurbaşkanı Franjo Tuđman 33 yıl geçmesine rağmen Saraybosna'da yaşananlar unutulmuyor, halk başkentteki katliamlarda hayatını kaybeden kurbanlar için anma törenleri düzenlenmeye devam ediyor. ●BOSNA-AA

İBB'ye yönelik yolsuzluk soruşturmasında Vaniköy villalarındaki kaçak yapılar için "rüşvet" iddiası

İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığınca, İBB Başkanlığı görevinden uzaklaşan Ekrem İmamoğlu ve 99 şüpheli hakkında "suç örgütü yöneticisi olmak", "suç örgütüne üye olmak", "irtikap", "rüşvet", "nitelikli dolandırıcılık", "kişisel verileri hukuka aykırı ele geçirmek" ve "ihaleye fesat karıştırmak" suçlarından yürütülen yolsuzluk soruşturması sürüyor. Soruşturma kapsamında tanık olarak ifadesi alınan T.E, CHP üyesi olduğunu belirterek, bir dönem suç örgütü elebaşı Adnan Oktar'ın da ikamet ettiği ve kaçak yapıların yıkılmasıyla gündemde tartışma konusu olan Vaniköy'deki villalarda bulunan kaçak yapılarla ilgili belediye rüşvet verildiğini öne sürdü. T.E. ifadesinde şunları kaydetti: "(İBB Boğaziçi İmar Müdürü) E.K'nin ismi Vaniköy'deki kaçak villa olayında da gündeme geldi. Bu olayda belediye 10 milyon dolara yakın rüşvet verildi. E.K'ye işi S.A. isimli kişi getirdi. Kendisi eski Eyüpsultan ilçesi başkanıydı. Daha sonra işin içine mezarlıklar müdürü A.K. ve Zeytinburnu Belediye Başkan adayı O.S. girdi. 30 milyon lira S.A'ya verildi. S.A. kendisine lüks model araç aldı. 5 milyon lira A.K'ye verildi. Geri kalan paranın ise O.S. tarafından bir bankanın Atina şubesine kayınpederi adına yatırıldığını duydum. Parayı sınıra kadar belediyenin cenaze aracıyla taşımışlar. Olay ortaya çıkıp bina yıkılınca Rusların E.K'ye baskı yapmaya başladığını duydum. Daha sonra S.A'nın İmar AŞ'ye danışman olarak atandığını öğrendim."

Tanık T.E'nin bahsettiği Üsküdar Vaniköy'deki kaçak yapılarla ilgili ihbar üzerine Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı İl Müdürlüğü ekipleri 22 Ağustos 2024'te bölgeye giderek inceleme yapmıştı. İzinsiz inşaatın İBB'nin izniyle başlatıldığı tespit edilmiş, ardından inşaat durdurulmuştu. Ekiplerin hazırladığı tespit tutanağında, doğal zemin ve bitki örtüsüne fiziksel müdahalede bulunularak tahribat yapıldığı tespit edilen alandaki tüm inşaat faaliyetlerinin durdurulduğu belirtilmişti. Yapının bulunduğu alanın daha önce organize suç örgütü elebaşı Adnan Oktar'a ait olduğu, yakın zamanda Rus iş insanı tarafından satın alındığı anlaşılmıştı. ●İSTANBUL-AA

Kurtulmuş: Türk dünyası olarak teknolojinin her alanında işbirliğini geliştirmek zorundayız

TBMM Başkanı Numan Kurtulmuş, "Özellikle yüksek teknolojiler başta olmak üzere teknolojinin her alanında Türk dünyası olarak, farklı ülkeler olarak işbirliğini gerçekleştirmek, geliştirmek ve artırmak zorundayız." dedi.

Kurtulmuş, resmi ziyaret gerçekleştirdiği Özbekistan'ın Hive şehrinde İslam İşbirliği Gençlik Forumu (ICYF) tarafından düzenlenen "Türk Dünyasının Yükselen Yıldızı Olarak Gençlik: Ortak Mirasımız, Ortak Geleceğimiz" temalı konferansta katılımcılara hitap etti. Harezm medeniyetinin merkezi, 3000 yıllık büyük tarihi bugün de yaşayan Hive'de gençlerle bir arada olmaktan duyduğu memnuniyeti dile getiren Kurtulmuş, toplantının ev sahipliğini üstlenen ICYF'ye ve Özbekistan Gençlik Politikası ve Spor Bakanlığı yetkililerine teşekkür etti. Tarihin önemli dönüm noktalarından birisinin yaşandığına dikkati çeken Kurtulmuş, özellikle son on yıllar içerisinde dünyada ortaya çıkan gelişmelerin, Türk dünyasının topyekun yükselen bir yıldız olarak ortaya koyduğunu vurguladı.

Kurtulmuş, şöyle konuştu: "Türk dünyası, Orta Asya'dan Anadolu'ya, oradan Balkanlara ve Avrupa'ya kadar uzanan geniş bir coğrafyada, dünyanın tam orta yerinde, bütün fiziki, fikri ve coğrafi farklılıkların denge noktasında, 300 milyona varan nüfusuyla dünyanın yükselen bir yıldızdır. Türk dünyası, doğu-batı, kuzey-güney arasındaki bütün gerilimlerden uzak, yeni bir başlangıç oluşturabilecek önemli bir potansiyele sahiptir. Hem insan gücü potansiyeli hem yer-altı, yer üstü kaynakları itibarıyla hem de önüne koymuş olduğu hedefleriyle Türk dünyası, bugün dünya siyasetinde, hele hele çok merkezli bir dünyanın oluşacağı günümüz şartları içerisinde yükselen yıldızlardan birisi olacaktır. Hiç şüphesiz Türk dünyasını daha ileriye götürebilecek ve bu çerçevede umutlarımızı arttıracak olan da sizler gibi Türk dünyasının bilgili, bilinçli ve özgüveni yüksek gençleridir. Bu anlamda gençlerin ortaya koyacağı vizyon, aslında sadece Türk dünyasının

gelişmesi ve kalkınması değil, dünyanın da daha barışçıl, daha insani bir yer olması için fevkalade önemli bir fırsat önümüze getiriyor."

Gençlere, önerilerindeki hedefler konusunda başarılar dileyen Kurtulmuş, "İnşallah her biriniz, hangi sahada eğitim alıyorsanız, o sahanın yıldızı olacaksınız ve ülkenizi, Türk dünyasını ve insanlığı ileriye taşıyacaksınız." diye konuştu. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ve Özbekistan Cumhurbaşkanı Şevket Mirziyoyev'in öncülüğünde Türkiye ve Özbekistan'ın hükümetler ve devletler olarak tam manasıyla bir işbirliği içerisinde olduğunu, halklarının da kardeş ve dost iki ülke olarak ileriye doğru umutla yol aldığını belirten Kurtulmuş, "Son yıllarda geliştirdiğimiz, özellikle Türk Devletleri Teşkilatı ve onun parlamenter yansıması olan TÜRKPA, Türk dünyasının yükselen yıldızlarıdır. Aynı şekilde İslam İşbirliği Gençlik Forumunun, Türk dünyasının farklı yerlerinde gerçekleştirdiği faaliyetler de Türk dünyasının uyanması, yükselmesi ve gelişmesine vesile olacak önemli çalışmalarımızdır. Bütün bu çalışmalarını inşallah daha güçlü bir şekilde sürdürme kararlılığımızı, özellikle Türkiye ve Özbekistan arasındaki bu fevkalade mükemmel ilişkileri bir kere daha teyit ettiğimizi bu kürsüden ifade etmek istiyorum." şeklinde

birbirinden ayıracak hiçbir sınır yoktur. Kırgızistan'daki kültürel mirasımızla Özbekistan'daki kültürel mirasımızı birbirinden ayıracak hiçbir mesafe yoktur. Aynı şekilde Orta Asya'daki, Türkistan bölgesindeki mirasımızı, Anadolu'daki mirasımızdan ayıracak hiçbir mesafe söz konusu değildir. Bunu ortadan kaldıracak ve bu çerçevede bu geniş coğrafyanın ortak kimliğini, ortak mirasını inşallah çok daha güçlü bir şekilde ileriye taşıyacağız."

Bilim ve teknolojinin üzerinde durulması gereken önemli alanlardan olduğunu dile getiren Kurtulmuş, şöyle devam etti: "Nasıl geçmişte büyük medeniyetlerimizin temelinde bilim ve teknoloji varsa, bilim ve teknolojiye yükseldikçe toplumsal olarak yükseldikçe, bugün de bilim ve teknolojiyi önümüze önemli bir rehber olarak almak zorundayız. Bu çerçevede Türk dünyasındaki gelişmelerin ümit verici ancak yeterli olmadığı kanaatindeyim. Bilim, aslında önemli bir yarıştır, özellikle yüksek teknolojilerle birlikte çok önemli fırsatlar ortaya koyuyor. Yüksek teknolojilerin ortaya koymuş olduğu yeni alanlar, aslında teknoloji yarışında önde olanlara geriden gelenler arasındaki mesafeyi de kısaltıyor. Bu çerçevede özellikle yüksek teknoloji alanında yapılacak atılımların ülkelerimizin daha ileriye gitmesi için çok büyük bir fırsat olduğunu ifade etmek isterim. Her birinizin özellikle bilim ve teknoloji alanındaki gelişmeleri hem yakın takip etmeniz hem de bu gelişmelere öncülük yapmamız milletimizin beklediği önemli hususiyetlerdir."

Türkiye'de son yıllarda yaşanan teknoloji alanındaki gelişmeleri de aktaran Kurtulmuş, şunları kaydetti: "Türkiye'nin yüksek teknolojilerdeki atılımının, özellikle milli savunma sahasındaki atılımının, dünyadaki

savunma doktrinlerini değiştirebilecek önemli gelişmelere imza atması olmasının aslında bilim ve teknolojiye verdiğimiz önemin bir sonucu, bir yansımasıdır. İstediği zaman sonuç alınabileceğini, Türkiye'nin bilim ve teknolojiye önemli başarıları ortaya koymuş, ispatlamıştır. Türkiye'nin bilim ve teknolojiye önemli başarıları, aslında 300 milyonluk Türk dünyası için de en azından bu alanda çok önemli bir örnek, çok önemli bir başarıdır. Bu çerçevede özellikle yüksek teknolojiler başta olmak üzere teknolojinin her alanında Türk dünyası olarak, farklı ülkeler olarak işbirliğini gerçekleştirmek, geliştirmek ve artırmak zorundayız. Bu çerçevede üniversitelerimize, araştırma merkezlerimize çok büyük sorumluluklar düştüğünün altını çizmek isterim."

Ekonomik ve ticari bağların geliştirilmesinin önemini de vurgulayan Kurtulmuş, "Dünyadaki yeni dengeler, uluslararası ticarette de hiç şüphesiz yeni bir denge değişikliğini ortaya çıkaracaktır. ABD'deki dünya ticaretini kökten değiştirmeye dönük son birtakım hareketler, niyetler olduğu ortadadır. Ama şu açık görülmüyor ki bundan sonraki süreçte dünya ticareti hem yapısı itibarıyla hem de ulaşım yolları itibarıyla yeni bir döneme girecek ve bu çerçevede Türk dünyasında, bu geniş coğrafyada önemli ticari faaliyetlerin gerçekleşmesi mümkün olacaktır." diye konuştu. Kurtulmuş, "Bilim ve teknoloji alanında işbirliğini arttırmamız şart olduğu gibi özellikle ekonominin ve ticari işbirliğimizin de artırılması; sadece kendi aramızda ticareti arttırmak değil aynı zamanda ait olduğumuz bölgelerdeki ticaretin artırılması ve ekonomik işbirliklerinin geliştirilmesi, Türk dünyasının geleceği bakımından önemlidir." dedi. ●TBMM-AA

FOTOGRAF: AA

Adalet Bakanı Tunç: CMK müdafii ücretleri artık online ödenecek

Adalet Bakanı Yılmaz Tunç, Ceza Muhakemesi Kanunu (CMK) kapsamında barolarca görevlendirilen avukatlara yapılacak zorunlu müdafii ücreti ödemelerinin, bugün itibarıyla Türkiye genelinde elektronik ortamda yapılabilmesini sağladıklarını bildirdi. Tunç, sosyal medya hesabından "CMK müdafii ücretlerini UYAP'tan online ödeme imkanı getirdik" başlığıyla yaptığı açıklamada, yargının üç sayacağından biri olan savunmayı temsil eden avukatların mesleki faaliyetlerini kolaylaştıracak adımlar atmaya devam ettiklerini belirtti. "Savunma hakkının etkin bir şekilde kullanılmasını amacıyla Ceza Muhakemesi Kanunu kapsamında barolar tarafından görevlendirilen avukatlarınıza yönelik zorunlu müdafii ücreti ödemelerinin bugün itibarıyla tüm Türkiye genelinde elektronik ortamda yapılabilmesini sağladık." ifadesini kullanan

Tunç, bu kapsamda, Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi (UYAP) ile Türkiye Barolar Birliğinin kullandığı Ulusal Hukuk Ağı Projesi sisteminin entegre edilerek birlikte çalışabilir hale getirildiğini kaydetti. Bakan Tunç, "Avukatlarımız böylece CMK ödemelerine ilişkin belgeleri UYAP aracılığıyla online sistem üzerinden yükleyebilecek, ödemeler de yine elektronik ortamda sağlanacak." ifadesini kullandı. Uygulamayla birlikte zorunlu müdafii ücretlerinin avukatlara ödenme sürecinin daha hızlı ve verimli şekilde yürütüleceğine işaret eden Tunç, bu sayede baro ve adliyelerin iş yükünün azalacağını, kırtasiye işlemlerinin düşeceğini, böylece zaman ve maliyet tasarrufu sağlanacağını vurguladı. Tunç, elektronik ödeme uygulamasının baro ve avukatlar için hayırlı olmasını diledi. ●ANKARA-AA

Yılmaz: Hukuki argümanlarınıza güvenmiyorsunuz ki olayı siyasi bir alana çekme gayretindedesiniz

Cumhurbaşkanı Yardımcısı Yılmaz, İstanbul Büyükşehir Belediyesine yönelik yolsuzluk soruşturmasına ilişkin, "Demek ki hukuki süreçlerde kendinize, argümanlarınıza güvenmiyorsunuz ki olayı tamamen siyasi bir alana çekme gayreti içindedesiniz." dedi. Cevdet Yılmaz, CNN Türk canlı yayımında gündeme ilişkin soruları yanıtlıyarak değerlendirmelerde bulundu.

Ekrem İmamoğlu'nun tutuklanması sonrası protesto olaylarına ilişkin Yılmaz, "Kamu düzenini bozmadan, şiddete yönelmeden, hukukumuzda ve evrensel hukukta suç olarak tarif edilen eylemlere girmeden her türlü demokratik faaliyet ebbete gerçekleştirilebilir. Sokaklarda şiddet olaylarına zemin hazırlayan kutuplaştırıcı, ayrıştırıcı bir dil hiçbir şekilde demokratik bir dil değildir." diye konuştu. Cumhurbaşkanı Yardımcısı Yılmaz, tutuklamaların, yargının güçlü deliller ve delilleri karartma ihtimali gördüğünde başvurduğu bir yöntem olduğunu dikkati çekerek, şöyle devam etti: "Bir yolsuzluk iddiası var. Yürüyen bir soruşturma var. Hiçbir şey ben cevap vermem, hiçbir şeyi kale almam. Hukuki hiçbir argümanla karşı çıkmam. Tamamen siyasi bir alana bunu çekirim." gibi bir anlayış var. Bunu da gördüğünüz zaman ister istemez şu soruyu sormak durumundasınız: Demek ki hukuki süreçlerde kendinize, hukuki argümanlarınıza

güvenmiyorsunuz ki olayı tamamen siyasi bir alana çekme gayreti içindedesiniz. Yargı bunu ciddi görüp üzerine gitmiş yapmanız gereken hukuki olarak bu argümanları çürütmeye çalışmak, hukuki olarak burada haklılığınızı ortaya koymaya çalışmaktır."

Yılmaz, İBB yönelik terör soruşturması kapsamında tutuklu bulunan İBB Genel Sekreter Yardımcısı Mahir Polat'ın sağlık durumunu ve yaşanan süreci de değerlendirdi. "Suç ne olursa olsun, bir kişinin hukuk önündeki konumu ne olursa olsun, devlete, kurumlarına düşen insanların hayatını, sağlığını korumaktır." diyen Yılmaz, Polat'ın hastaneye sevk edildiğini, büyük bir tıbbi müdahale gerçekleştirildiğini anlattı.

"İzin alırsınız, belli bir ortamda toplanırsınız, protesto edersiniz, fikirlerinizi ifade edersiniz. Bununla ilgili hiçbir tartışma söz konusu değil ama sokakların terörize edilmesi kabul edilemez."

diyen Yılmaz, çocukları böyle ortama sevk edip sonra da timsah gözyaşı dökenlere prim vermem gerektiğine inandığını kaydetti. Yılmaz, son gelişmeler üzerine ekonomi yönetiminin gerekli mesajları verdiğini, tüm kurumların koordinasyon içinde önlem aldığını dile getirerek, "Dolayısıyla bir etkilenme var ama bu etkilenme daha çok finansal piyasalarda beklentiler üzerinden, risk algıları üzerinden oluşan bir etkilenme. Bu da kısa vadeli. Bunun etkilerinin ben çok abartılmaması gerektiğine inanıyorum." değerlendirmesini yaptı. Türkiye'nin rezervlerinin güçlü olduğunu, kurda yaşanan hareketliliğin dış ticaret açısından bakıldığında götürüsü kadar getirisi olduğunu altını çizen Yılmaz, önemli olanın programın ana çerçevesi ve istikameti olduğunu bildirdi.

Cumhurbaşkanı Yardımcısı Yılmaz, 2 Nisan'daki boykot çağrılarının ekonomiye etkisini değerlendirecek, "BKM (Bankalararası

Kart Merkezi) verilerine baktığımızda, çarşı pazara baktığımızda böyle bir etkilenme söz konusu değil. Boykotun tutmadığını söyleyebiliriz." dedi. Yılmaz, "Terörsüz Türkiye" sürecini başarıyla bitirmeyi temenni ettiklerini söyledi. MHP Genel Başkanı Devlet Bahçeli'nin çağrısıyla başlayan, İmaral'ın "PKK kendini feshetmeli" çağrısıyla devam eden süreci anlatan Yılmaz, "Şimdi terör örgütünün sahasında, bir kongre yapıp kendilerini feshetme konumundalar. Bu süreç demokratik standartlarımızı, kalkınma standartlarımızı arttıran bir etki yapacak. Yeni bir atmosfer oluşacak. Biz hep şunu söylüyoruz: Hiçbir siyasi parti, terörün gölgesinde siyaset yapmamalı. Ben inanıyorum ki bu fesihle birlikte demokratik siyaset, Türkiye'de çok daha güçlenecektir. Demokratik rekabet içinde ülkemizin her türlü meselesi konuşulacaktır, tartışılacaktır. 85 milyonun lehine olan neyse o sonuçlarla yolumuzu devam edeceğiz." diye konuştu. Yılmaz, terör örgütü PKK'nın ne zaman silah bırakacağını göreceğini ifade ederek, "Sayın Cumhurbaşkanımız da geçtiğimiz gün ifade etti. Çok fazla tahammülümüz yok, mutlaka en kısa sürede olmasa lazım çünkü bu süreçte tabiri caizse çomak sokan çok olur. Bir an önce bu süreçlerin tamamlanmasını, hızlı hareket edilmesini arz ediyoruz." dedi. ●İSTANBUL-AA

Gayrimenkul satışlarında tüm zamanların ilk çeyrek rekoru kırıldı

Türkiye genelinde satılan gayrimenkul sayısı ocak-mart döneminde 694 bin 628'e ulaşarak tüm zamanların ilk çeyrek rekorunu kırdı. Ocakta gayrimenkul satışları 2024'ün aynı dönemine göre yüzde 20,2 artarak 238 bin 938'e ulaşırken, şubat satışları ise yüzde 7 yükselişle 232 bin 756 olarak gerçekleşti. Bu rakam geçen ay ise yıllık bazda yüzde 0,8 azalarak 222 bin 934'e geriledi. İlk çeyrek birlikte ele alındığında ise tüm gayrimenkul satışlarının yüzde 8,3 artarak 694 bin 628 olduğu görüldü. Bu sayı tüm zamanların en yüksek ocak-mart verisi olarak kayıtlara geçti. Bundan önceki en yüksek ilk çeyrek verisi 683 bin 399 ile 2023 yılında görülmüştü. Ocak-mart döneminde tapu dairelerinde toplam 4,8 milyona yakın işlem gerçekleştirildi. Bunun yaklaşık 695 binini satış, 344 binini ipotek, 106 binini intikal, 36 binini düzeltme, 17 binini kamulaştırma, 15 bine yakınını ayırma, 7,3 binini birleştirme, 6,4 binini bağış işlemleri oluşturdu. Diğer işlemler ise 3,5 milyonu aştı. Bu dönemde tapuda gerçekleştirilen işlemlerden elde edilen harç geliri, yüzde 72,5 artarak 28 milyar 832 milyon liraya yükseldi. Gayrimenkul ve İnşaat Platformu Başkanı Mustafa Ekiz, konut satışlarındaki artışın başı çektiği ve diğer gayrimenkul türlerinin de hareketliliğe destek verdiği bir ilk çeyreği geride bıraktıklarını söyledi. Faiz oranlarının düşmeye başlamasının, konut fiyatlarındaki artış beklentisinin ve kiraların yüksek olmasının vatandaşları konut alımına yönlendirdiğini dile getiren Ekiz, sözlerini şöyle sürdürdü: "Aynı zamanda mevduat getirilerindeki gerileme ve dövizdeki hızlı artışın durmasıyla birlikte altından yeterince kar ettiğini düşünen yatırımcılar da konutta alım fırsatı görüyor. Bir süredir de enflasyonun altından artan yani reel olarak düşen konut fiyatları bekleyen talebin daha hızlı harekete geçmesini sağladı. Türkiye'de konut talebi hala çok güçlü. Her zaman bahsettiğimiz gibi genç nüfusumuz yüksek. Evlenenler, boşananlar, üniversiteyi bitiren eve çıkarlar ve yeni işe başlayanların oluşturduğu yıllık yeni konut talebi 800 bin civarında. Bu güçlü talebi gören üreticiler de son dönemde harekete geçmiş durumda. Biz de projelerimizi hızlandırdık." ●ANKARA-AA

ABD'nin ek vergisi kararı sonrasında Türkiye'nin rekabet pozisyonunu

ABD'nin ithalata yönelik yeni ek vergi kararları, küresel ticaret dengelerini yeniden şekillendirirken Türkiye'nin rekabet gücü açısından önemli soru işaretleri doğuruyor. Çin'e yüzde 34, Hindistan'a yüzde 27, Vietnam'a yüzde 46 oranında ek vergi uygulanırken, Türkiye için bu oran yüzde 10 seviyesinde belirlendi.

Türkiye'nin mevcut konumunu koruyabilmesi için stratejik adımlar atması gerektiğini belirtti konuya ilişkin değerlendirmelerde bulunan Asset GLI Mevzuat Direktörü Önal Yılmaz, "ABD'nin aldığı bu karar ilk bakışta Türkiye için bir avantaj gibi görünse de, gerçekte dikkatle yönetilmesi gereken bir süreçtir. Çin ve Viet-

nam gibi ülkeler, büyük ölçekli üretimleri ve devlet destekleriyle bu vergi farkını hızla kapatabilecek güce sahip. Türkiye'nin bu süreçte rekabet avantajını koruyabilmesi için etkin bir dış ticaret stratejisi izlemesi şart" dedi.

Türkiye'nin küresel rekabette izleyeceği yol konusunda da değerlendirmelerde bulunarak düşük vergi avantajını uzun vadeye yayabilmesi için kritik önerilerini belirten Yılmaz, "Türkiye, Avrupa Birliği ile Gümrük Birliği avantajına ve kaliteli üretim kapasitesine sahip olsa da, lojistik maliyetlerindeki artış, yüksek enerji fiyatları ve kur dalgalanmaları nedeniyle rekabet gücünü sürdürebilmek adına hızlı aksiyon

almak zorunda. Öncelikle, ABD ile Serbest Ticaret Anlaşması müzakereleri yeniden gündeme alınmalı. Bunun yanı sıra, ABD pazarında güçlü bir dağıtım ve lojistik ağı oluşturulmalı. Türkiye'nin kaliteli üretim gücünü öne çıkararak katma değerli ve inovatif ürünlere odaklanması gerekiyor. Ayrıca, gümrük, lojistik ve finansman destekleri artırılmalı ki ihracatçılar bu süreci avantajlı şekilde yönetebilsin" diye konuştu. Ticaret Bakanlığının ABD ile belirlediği 100 milyar dolarlık ticaret hacmi hedefi doğrultusunda yürütülen müzakerelerin kritik bir eşikte olduğunu belirten Yılmaz, devlet ve özel sektör iş birliğinin gerekliliğine dikkat çekerek,

"Diplomatik girişimler mutlaka özel sektör temsilcilerinin katılımıyla güçlendirilmeli. Aksi halde, Türkiye sadece ABD değil, diğer küresel pazarlarda da rekabet sıralamasında geriye düşebilir" şeklinde konuştu. Son olarak Türkiye'nin kaliteli üretim gücüyle

küresel ticarete güçlü bir oyuncu olabileceğini vurgulayan Önal Yılmaz, bu sürecin etkin yönetilmemesi halinde ihracat gelirlerinde düşüş, istihdamda daralma ve üretim kapasitesinde atıl kalma gibi risklerin ortaya çıkabileceğini belirtti. ●İSTANBUL-İHA

TESK Başkanı Palandöken: "Piyasada rekabet edecek aktör sayısı azaldıkça fiyatlar yükselir"

Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu (TESK) Genel Başkanı Bendevi Palandöken, "Piyasada rekabet edecek aktör sayısı azaldıkça fiyatlar yükselir veya tekeli bir zihniyetle mal stoklanarak, bu ürünlerin piyasaya arz edilme maliyetleri hesaplanıp ona göre sunulabilir. Herkesin şikayeti var ama sorunun çözümünde en önemli etken kuralların konması" dedi.

TESK Genel Başkanı Bendevi Palandöken, gündeme ilişkin görüntülü bir basın açıklaması yaptı. Palandöken, "Piyasada rekabet edecek aktör sayısı azaldıkça fiyatlar yükselir veya tekeli bir zihniyetle mal stoklanarak, bu ürünlerin piyasaya arz edilme maliyetleri hesaplanıp ona göre sunulabilir. Herkesin şikayeti var ama sorunun çözümünde en önemli etken kuralların konması. Yani perakende sektörünü düzenleyen yasadaki eksikliklerin giderilmesi gerekiyor. Dünya nasıl yapıyorsa biz de öyle yapacağız. Dünya, haftanın belirli bir gününü tatil ilan etmiş ve açılış kapanış saatleri belirlenmiş. Biz yıllardır bunu söylüyoruz ama kanun her yıl aynı kalıyor, değişiklik bir türlü gerçekleşmiyor. Perakende yasasının çıkarılması, enflasyonla mücadelede

en önemli araç olmasına rağmen gündemin arka sıralarında kalıyor gibi görünüyor" ifadelerini kullandı.

"Esnaf ve sanatkarın sıkıntısı kuralızsızlıkta"

Enflasyonu düşürebilmek için Perakende Yasası'nın bir

an önce güncellenmesi gerektiğini söyleyen Palandöken, şu ifadelerle yer verdi: "Esnaf ve sanatkarın sıkıntısı kuralızsızlıkta. Yoksa rekabet edecek, kendi maharetiyle ürettiği veya el zanaatlarıyla hazırladığı ürünleri satmada bir sıkıntı yok. Sorun,

güçlerin farklılığında. Aynı şekilde, esnaf ve sanatkarın önünün açılması ülkemizde yaklaşık 3 milyon esnafın geçim kaynağı olan haksız rekabetin önlenmesi için kurallar konmalı. Bu şekilde ancak enflasyon düşürülebilir. Aksi takdirde mevcut yasalardaki eksiklikler giderilmeden fiyatları kontrol altına almak, sadece üç beş iş yerinin denetimiyle veya fiyat artışlarının onlar tarafından yapıldığı imajını vermekle mümkün olmaz. Yapılan denetimlerde kaynağından başlanmalı, fiyat analizlerinde raftaki sürelerinin maliyetlerini artırdığını varsaymak gerekir" şeklinde konuştu. Temel gıda maddeleri gibi zorunlu tüketim mallarının da çok önemli olduğunu belirten Palandöken, şunları kaydetti: "Örneğin, kil ile tuzla çamaşır veya bulaşık yıkamak müm-

kün değil. En çok fiyat artışlarına maruz kalan ev hanımlarının temizlikte kullandığı malzemelerin kimyasal içeriklerini incelemek gerekiyor. Rekabetin kurallarının konması için perakende yasasındaki eksikliklerin giderilmesi şart. Aksi halde yazılan cezaların tekrar vatandaşlardan çıkabileceği varsayılıyor. Bu nedenle herkesin Ahilik kültürü ve geleneği içinde kazanç sağlaması gereken bir şeydir. Aksi takdirde denetimler, ürünler tükendikten ve piyasaya arz edildikten sonra pek bir işe yaramayacaktır. Maliye, Ticaret ve Tarım Bakanlığı zaten denetim yapıyor. Personel sayısı ve yapılan işlerin fiyatların düşmesine ne kadar katkı sağladığını görmek önemlidir. Gerçekten yapılması gereken, yola çıkmadan önce tedbir almak." ●ANKARA-İHA

FOTOGRAF: AA

Türkiye ve Azerbaycan'ın enerji alanındaki örnek işbirliğinde yeni safha açılıyor

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Alparslan Bayraktar, "Yenilenebilir enerji olmak üzere Azerbaycan'da ve aslında bu coğrafyada üretilecek elektriğin Türkiye'ye Gürcistan ve Nahçıvan üzerinden iletimiyle alakalı bir çalışmamız içerisindeyiz." dedi. Bayraktar, Güney Gaz Koridoru 11. Danışma Kurulu ve Yeşil Enerji Danışma Konseyi 3. Bakanlar Toplantısı'na katılmak için geldiği Azerbaycan'da AA muhabirine değerlendirmelerde bulundu. Türkiye ve Azerbaycan'ın ortaya koyduğu işbirliği sonucu gelişen, Hazar havzasındaki doğal gazın önce Türkiye'ye, buradan da Avrupa'ya taşınmasını sağlayan Güney Gaz Koridoru'nun dünya çapında bir proje olduğunu vurgulayan Bayraktar, bu projenin iki ülke liderinin güçlü siyasi iradesi sayesinde hayata geçtiğini kaydetti. Bayraktar, "Güney Gaz Koridoru bugün Türkiye'nin ve Avrupa'nın arz güvenliğine hizmet eden çok önemli bir proje haline geldi. Hedefimiz, 16 milyar metreküplük kapasiteye sahip olan TANAP'ın 31 milyar metreküpe çıkmasıdır. Türkiye, hem önemli bir pazar hem de önemli bir doğal gaz merkezi olarak üzerine düşeni her

zaman olduğu gibi bundan sonra da yapmaya hazırdır." ifadelerini kullandı. Azerbaycan petrolünün Bakü-Tiflis-Ceyhan hattıyla Türkiye üzerinden taşınmasının dünya petrol piyasalarına önemli katkılar sağladığını dile getiren Bayraktar, bu hatta her gün yaklaşık 700 bin varil petrol akışının söz konusu olduğunu altını çizdi. Elektrik alanında ilişkilerin yoğun şekilde gelişmeye başladığını söyleyen Bayraktar, "Hedefimiz bu kapasiteleri artırmaktır. Özellikle yenilenebilir enerjiyle üretilen elektriği, Türkiye'ye ve Türkiye üzerinden Avrupa piyasalarına aktarmayı hedefliyoruz." dedi. Bayraktar, Türk Devletleri Teşkilatı (TDT) kapsamında enerji alanındaki işbirliklerine değinerek, "Türkiye bu yıl, TDT Enerji Bakanları Toplantısına ev sahipliği yapacaktır. Azerbaycan'la gerçekleştirdiğimiz ikili işbirliğini şimdi çok taraflı şekilde Türk devletlerine yaymak suretiyle hacmi ve dolayısıyla ekonomik değeri büyütme hedefliyoruz. Kazakistan, Türkmenistan ve Özbekistan'daki kaynakların doğuyla beraber batıya da intikali hem onlar hem de Batı ülkeleri için çok büyük önem arz ediyor." şeklinde konuştu. ●BAKÜ-AA

Türk lirasıyla dış ticaret hacmi yılın ilk çeyreğinde 334,8 milyar lirayı buldu

Türk lirasıyla dış ticaret, yılın ilk çeyreğinde geçen senenin aynı dönemine kıyasla yüzde 30,1 artarak 334 milyar 820 milyon liraya çıktı. AA muhabirinin Ticaret Bakanlığı verilerinden yaptığı derlemeye göre, geçen ay 23,4 milyar dolarla mart aylarının en yüksek ikinci ihracat değerine ulaşıldı. Bu dönemde Türk lirasıyla ihracatta da artış gerçekleşti. Aylık veriler itibarıyla bu kategoride 3 ayda da yükseliş dikkati çekti. Türk lirasıyla ihracat olarak geçen yılın aynı ayına kıyasla yüzde 20,5 artışla 26 milyar 324 milyon lirayı buldu. İthalat da ilk ayda yüzde 47,2 artarak 70 milyar 319 milyon liraya çıktı. Böylece yılın ilk ayında dış ticaret hacmi 96 milyar 643 milyon lira oldu. Yılın ikinci ayında da Türk lirasıyla dış ticarettaki artış devam etti. Söz konusu ayda ihracat, geçen yıl şubata kıyasla yüzde 12,3 artışla 28 milyar 276 milyon lira, ithalat da yüzde 19,2 yükselişle 84 milyar 19 milyon lira olarak kaydedildi. Dış ticaret hacmi 112

milyar 294 milyon lirayı aştı. Türk lirasıyla ihracat martta 2024'ün aynı ayına kıyasla yüzde 15,9 artışıyla 30 milyar 538 milyon liraya çıkarken, ithalat da yüzde 45,1 yükseldi ve 95 milyar 346 milyon lira oldu. Böylece martta Türk lirasıyla dış ticaret 125 milyar 883 milyon lirayı aştı.

164 ülkeye Türk lirasıyla ihracat

Bu yıl ocak-martta Türk lirasıyla ihracat, geçen yılın aynı dönemine kıyasla yüzde 16,1 yükselerek 73 milyar 354 milyon liradan 85 milyar 137 milyon liraya çıktı. İthalat da bu dönemde 183 milyar 991 milyon liradan yüzde 35,7 artışla 249 milyar 683 milyon liraya ulaştı. Böylece, 2025'in ilk çeyreğinde söz konusu kategoride dış ticaret 257 milyar 345 milyon liradan yüzde 30,1 artışla 334 milyar 820 milyon liraya yükseldi. Öte yandan, martta 164 ülkeye Türk lirasıyla ihracat yapıldı. 37 bin 662 firma dış satımında Türk lirasını kullandı. ●İSTANBUL-AA

FOTOGRAF: AA

Türkiye'de elektrikli araç şarj istasyonu sayısı 11 bini aştı

Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu, Türkiye'de şubat ayı sonu itibarıyla 11 bin 37 elektrikli araç şarj istasyonu bulunduğu ve il bazında en fazla şarj istasyonunun 2 bin 784 ile İstanbul'da yer aldığını bildirdi. Bakan Uraloğlu, yazılı açıklamasında, elektrikli araç üretiminin ve bu araçlara talebin artmasıyla ülke genelinde şarj altyapısının da hızla büyüdüğünü belirtti. Uraloğlu, elektrikli araç kullanımının Türkiye'de hızla yaygınlaştığını, bu gelişmeye paralel olarak şarj altyapısının da önemli ölçüde güçlendirildiğini vurgulayarak, hem araç üretiminde hem de satışlarında görülen ciddi artışın enerji ve ulaşım alanında yeni bir döneme işaret ettiğinin altını çizdi. Elektrikli araçların karbon emisyonunu azalttığına, enerji verimliliğini artırdığına ve bu kapsamda hem bireysel ulaşımda hem de çevresel sürdürülebilirlikte çok önemli bir adım atıldığına dikkati çeken

Uraloğlu, Bakanlığın da bu dönüşüme destek verdiğini bildirdi. Uraloğlu, 2024 yılının şubat ayında Türkiye'de trafikte kayıtlı elektrikli araç sayısının 93 bin 973 olduğunu belirterek, 2025 Şubat'ta bu sayının, yüzde 121'lik bir artışla, 208 bin 6'ya ulaştığını ifade etti. Bu yılın şubat ayında satılan elektrikli araç sayısının da 10 bin 324'e ulaştığı bilgisini paylaşan Uraloğlu, "Geçen yılın aynı ayında 4 bin 713 satış gerçekleşmişti. Yüzde 119'luk bir artışla satış iki katından fazla arttı. Bu rakamlar gösteriyor ki Türkiye pazarı artık elektrikli araçları güçlü şekilde benimsiyor. Toplam otomobil satışlarındaki elektrikli araç payı da yüzde 5,7'den yüzde 13,6'ya çıktı." ifadelerini kullandı. Uraloğlu, elektrikli araçların artışıyla şarj soketi ihtiyacının da arttığını ve bu kapsamda hem bireysel ulaşımda hem de çevresel sürdürülebilirlikte çok önemli bir adım atıldığına dikkati çeken

Alperen Şengün'ün 31 sayı attığı maçta Rockets Thunder'a "Dur" dedi

Amerikan Basketbol Ligi'nde (NBA) milli oyuncu Alperen Şengün'ün 31 sayı attığı karşılaşmada Houston Rockets, konuk ettiği Oklahoma City Thunder'ı 125-111 yenerek rakibinin 11 maçlık galibiyet serisine son verdi. NBA'de 10 maç yapıldı. Milli basketbolcu Alperen Şengün'ün formasını giydiği Houston Rockets, Oklahoma City Thunder'ı ağırladı. Rockets, maçı 125-111 kazandı. Alperen Şengün, mücadelede 31 sayı, 4 asist, 3 top çalma ve 2 ribauntla oynadı. Ev sahibi ekipte Jalen Green 34, Amen Thompson 16 ve Fred VanVleet 13 sayıyla galibiyete katkı sağladı. Ligde 11 maç sonra kaybeden ve bu sezon 13. mağlubiyetini yaşayan Thunder'da ise Jalen Williams 33, Shai Gilgeous-Alexander 22 ve Chet Holmgren 20 sayı kaydetti. Toronto Raptors'ı deplasmanda 117-105 yenen Detroit Pistons, 2018-2019 sezonundan bu yana ilk kez play-off'lara kaldı. Pistons'ta Tim Hardaway Jr. 23 sayıyla oynarken Jalen Duren 21 sayı ve 18 ribauntla "double-double" yaptı. Raptors'ta ise Jakob Poeltl 10 sayı ve 11 ribaunt, JaKobe Walter da 22 sayılı performans gösterdi. İSTANBUL-AA

Thomas Müller, sezon sonu Bayern Münih'ten ayrılacak

Almanya ekibi Bayern Münih'in Alman futbolcusu Thomas Müller, sezon sonu sözleşmesinin bitmesiyle takımdan ayrılacağını açıkladı. Müller, kulübün internet sitesinde yer alan açıklamasında, "Bayern Münih oyuncusu olarak geçirdiğim 25 yıl, bu yaz sona erecek. Benzersiz deneyimler, harika karşılaşmalar ve unutulmaz zaferlerle şekillenen inanılmaz bir yolculuktu. Bu kariyeri sevgili kulübümlle yaptığım için büyük minnettarlık ve sevinç duyuyorum. Kulüp ve harika taraftarlarımızla özel bağımız her zaman kalacak. Gelecek haftalarda lig şampiyonluğunu Münih'e geri getirmek için elimizden gelenin en iyisini yapacağız. Hadi birlikte yapalım." ifadelerini kullandı. Bayern Münih altyapısına 2000'de dahil olan 35 yaşındaki Müller, A takımdaki ilk maçına 2008'de çıktı. Tüm kariyerini Baviera ekibinde geçiren Müller, 12 Bundesliga, 8 Almanya Süper Kupa, 6 Almanya Kupası, ikişer UEFA Şampiyonlar Ligi, UEFA Süper Kupa ve FIFA Kulüpler Dünya Kupası olmak üzere 32 kupa zaferi yaşadı. Kulüp tarihinde en fazla resmi maça çıkan oyuncu rekorunu elinde bulunduran Müller, görev yaptığı 743 karşılaşmada 247 gol ve 273 asistlik performans sergiledi. Thomas Müller, 2014 FIFA Dünya Kupası şampiyonluğu yaşadığı Almanya Milli Takımı'nda ise 131 maçta 45 gol kaydetti. ●İSTANBUL-AA

İttifak

6 NİSAN 2025 PAZAR YIL: 29 SAYI: 9979

İmtiyaz Sahibi
İTTİFAK GAZETECİLİK VE MATBAACILIK A.Ş.
Adına
Recep İncecik
Genel Yayın Koordinatörü
Hayreddin Turan
Yazışları Müdürü (Sorumlu)
Mustafa Şahin
Haber Müdürü
Hawa İncecik
İnternet Editörü
Ayşe Mola
Sayfa Sekreteri
Elif Şahin

Yayın Türü: Yerel Süreli Yayın
Yayımlayan: İTTİFAK GAZETECİLİK
VE MATBAACILIK A.Ş.
İmzalı yazılardaki görüşler, yazarlarını bağlar.
Reklam ve Abone Müdürlüğü: 0212 514 06 62
Yönetim Yeri:
Küçük Ayasofya Mahallesi Çayiroğlu Sk. No:8
Sultanahmet - Fatih / İstanbul
Telefon: 0212 514 06 62
www.ittifakgazetesi.com

88 yıllık başkent derbisinde yeni randevu bir kez daha alt ligde

Trendyol 1. Lig'in 32. haftasında

oynanacak Ankara derbisinin bilinen rekabeti 88 yıl öncesine dayanıyor. Kuruluşlarının üzerinden bir asır geçmiş iki köklü kulüp, tarihlerinde ağırlıklı olarak Süper Lig'de karşılaştı. Bir alt ligde (1. Lig) sadece beş kez karşılaşan iki takımın bu kulvardaki maçlarında MKE Ankaragücü'nün üstünlüğü dikkati çekiyor. İki takım, bu sezonun dışında 1980-1981 ve 2021-2022 sezonlarında 1. Lig'de birlikte yer aldı. Söz konusu sezonlarda oynanan 5 karşılaşmanın 4'ünü MKE Ankaragücü, 1'ini ise Gençlerbirliği galibiyetle tamamladı.

Süper Lig ve Türkiye Kupası dışında bu iki ekip, resmi maçlarda Türkiye Milli Küme (1936-1937) ve Ankara Profesyonel Ligi'nde (1955-1959) de karşı karşıya geldi. Başkent temsilcileri, başta Türkiye Spor Yazarları Derneği (TSYD) Ankara Şube Kupası olmak üzere birçok özel maçta da birbirlerine rakip oldu. İki ekip arasında bilinen en eski resmi maç, 1937 yılına kadar uzanıyor. 1910 yılında kurulan MKE Ankaragücü ile 1923'te kurulan Gençlerbirliği'nin bilinen ilk resmi

Trendyol 1. Lig'de Ankara derbisinde bugün karşı karşıya gelecek MKE Ankaragücü ile Gençlerbirliği, 88 yılı aşkın rekabetlerinde bir kez daha alt ligde birbirlerine rakip olacak.

maçı, 21 Mart 1937'de oynandı. Ulus'taki Ankara 19 Mayıs Stadı'nda Milli Küme'de yapılan maçı Gençlerbirliği 4-2 kazanmıştı.

İki takım arasında oynanan maçlarda son yıllarda MKE Ankaragücü'nün üstünlüğü dikkati çekerken, Gençlerbirliği rakibi karşısındaki galibiyet hasretine

sezonun ilk yarısında son verdi. Bu sezona kadar iki ekip arasında oynanan son 8 maçta MKE Ankaragücü, rakibine kaybetmemiş ve 6 galibiyet, 2 beraberlik almıştı. Gençlerbirliği, rakibi karşısında 23 Şubat 2020'den sonra ilk galibiyetini bu sezon 23 Kasım 2024'te oynanan maçta 1-0'lık skorla aldı.

İki takımın karşılaştığı maçlarda en farklı galibiyeti MKE Ankaragücü elde etti. Başkent'in sarı-lacivertli tarafı, 10 Şubat 1991'de Süper Lig maçında sahadan 7-2 gibi farklı bir skorla galip ayrıldı. Bu maç ayrıca, iki takım arasındaki en gollü derbi oldu. Gençlerbirliği ise rakibi karşısındaki en farklı galibiyetini

5 Mart 2005'te 4-0'lık skorla aldı. MKE Ankaragücü ile Gençlerbirliği, Ankara'da yıllardır aynı stadı kullanıyor. Yıkılana kadar Ulus'taki Ankara 19 Mayıs Stadı, iki köklü kulübe de ev sahipliği yaptı. Bu stat yıkıldıktan sonra iki takım da şu an iç sahada maçlarına Eryaman Stadı'nda çıkıyor. ●ANKARA-AA

Fenerbahçe-Trabzonspor rekabetinde 137. randevu

Fenerbahçe ile Trabzonspor, bugün Trendyol Süper Lig'de yapacakları maçta 137. kez karşı karşıya gelecek. Trendyol Süper Lig'in 30. haftasında yarın Ülker Stadı'nda kozlarını paylaşacak iki ekip, ligde ise bugüne dek 103 kez karşılaştı. Trabzon Hüseyn Avni Aker Stadı'nda 13 Şubat 1974'te oynanan ve 0-0 sonuçlanan Türkiye Kupası çeyrek final maçıyla başlayan 50 yıllık rekabette, galibiyet sayısında Fenerbahçe'nin 9 farklı üstünlüğü bulunuyor. Rekabette 103 lig, 14 Türkiye Kupası, 9 özel, 4'er Cumhurbaşkanlığı Kupası ve Başbakanlık Kupası ile 2 TSYD Kupası olmak üzere toplam 136 maçtan 53'ünü sarı-lacivertli ekip kazanırken, Trabzonspor 44 galibiyet elde etti. 39 müsabakada taraflar eşitliği bozmadı. İki takım lig tarihinde 103 kez karşı karşıya gelirken, bu maçlarda Fenerbahçe'nin rakibine karşı 42-27 üstünlüğü bulunuyor. İki takım ligdeki 34 maçta ise puanları paylaştı. Lig maçlarında Fenerbah-

çe'nin 140 golüne Trabzonspor 110 golle karşılık verdi. İki takım arasında Fenerbahçe'nin ev sahipliğinde yapılan toplam 66 resmi ve özel maçta Fenerbahçe'nin 29, Trabzonspor'un 13 galibiyeti bulunurken, taraflar 24 karşılaşmada eşitliği bozmadı. Bu müsabakalarda Fenerbahçe 96, Trabzonspor ise 66 gol attı.

İki takım arasında ligde oynanan son 3 maçı da deplasman ekipleri kazandı. 2023-2024 sezonunda Fenerbahçe'nin Trabzonspor'a karşı 3-2'lik sonuçla almıştı. Sarı-lacivertli takım, geçen sezonun ikinci yarısında ve bu sezonun ilk yarısında bordo-mavili rakibiyle deplasmanda karşılaştı. Fenerbahçe, her iki maçı da 3-2'lik skorla kazanmayı başardı.

En farklı galibiyetler

Fenerbahçe, Trabzonspor'u 5 Mart 1989'da Kadıköy'deki lig maçında 5-1, 2015-2016'da ise Trabzon'da

yarında kalan lig müsabakasında 4-0 yendi. Trabzonspor ise Fenerbahçe karşısında tarihindeki en farklı skorlu galibiyetlerini, 11 Ağustos 1992'de Kadıköy'de Şenol Çorlu'nun jübile maçında 4-1, 26 Aralık 1976 ve 9 Mart 1991 tarihlerinde de Trabzon'daki lig maçlarında 3-0'lık sonuçlarla aldı.

En gollü maçlar

İki takım arasındaki en gollü maç, 6 Ekim 1990'da Fenerbahçe Stadı'nda yapıldı. Toplam 8 gol atılan lig mücadelesinde Trabzonspor, Fenerbahçe'ye 5-3 üstünlük kurdu. Bordo-mavililer ayrıca, 21 Mayıs 1994'te Ankara 19 Mayıs Stadı'nda oynanan Başbakanlık Kupası maçında ve 6 Nisan 1997'de Trabzon'daki lig müsabakasında rakibini 4-3'lük skorlarla mağlup etti. Fenerbahçe ise 17 Ekim 1992'de Hüseyn Avni Aker Stadı'nda oynanan lig maçından 4-3 galip ayrılarak, 2000-2001 sezonunda İstanbul'daki lig mücadelesinde 5-2 kazandı. ●İSTANBUL-AA

Trabzonspor'un Fenerbahçe maçında gol güvencesi Banza

Trendyol Süper Lig'de yarın Fenerbahçe ile karşılaşacak Trabzonspor'un gol güvencesi Simon Banza olacak. Sezon başında Braga'dan 2 milyon avro bedelle bir yıllığına kiralanan Banza, Trendyol Süper Lig'de şu ana kadar takımının gol yollarındaki en etkili ismi oldu. Süper Lig'de 23 karşılaşmada forma giyen Demokratik Kongolu oyuncu, 13 maçta skor üretmeyi başararak rakip fileleri 17 kez havalandırdı.

Gol attığı 13 karşılaşma

TÜMOSAN Konyaspor, Fenerbahçe, Adana Demirspor ve Gaziantep FK ile oynanan maçlarda ikişer gol atan Simon Banza, Atakaş Hatayspor, Göztepe, Kasımpaşa, Galatasaray, Reeder Samsunspor, Onvo Antalyaspor, Net Global Sivasspor, Beşiktaş ve RAMS Başakşehir müsabakalarında ise birer kez topu filelere gönderdi. Trabzonspor, 28 yaşındaki oyuncunun gol attığı maçlarda sahasında TÜMO-

SAN Konyaspor, Adana Demirspor, Onvo Antalyaspor, Net Global Sivasspor, Gaziantep FK ve deplasmanda RAMS Başakşehir'i yenerken, konuk olduğu Atakaş Hatayspor ve evinde Kasımpaşa ile berabere kaldı. Karadeniz ekibi, Banza'nın gol attığı diğer maçlarda deplasmanda Göztepe, Galatasaray, Reeder Samsunspor ve Beşiktaş ile sahasında Fenerbahçe'ye mağlup oldu.

"Üç büyük" rakibe de gol attı

Simon Banza, sezonun ilk yarısında Trabzon'da Fenerbahçe'ye 3-2 kaybedilen maçta 2, deplasmanda Galatasaray'a 4-3 ve Beşiktaş'a 2-1 mağlup olunan müsabakalarda ise birer olmak üzere toplamda 4 gol kaydetti. Demokratik Kongolu futbolcu, gol kralığı yarışında 20 golü bulunan Galatasaraylı Victor Osimhen ve 18 golü olan RAMS Başakşehirli Krzysztof Piątek'in ardından üçüncü sırada yer alıyor. ●TRABZON-AA

İttifak

6 NİSAN 2025 PAZAR

www.ittifakgazetesi.com

AKTÜEL

Geçtiğimiz günlerde Başakşehir'deki bir eczanede kenara, köşeye iliştirilmiş celî ta'lik bir yazı gözüme ilişti. Koca Ragıp Paşa merhuma ait mısra-i berceste "Turfe dükkân-ı hikemdir bu kühentâk-ı felek/Ne ararsan bulunur derde devadan gayrı" yazıyordu.

Osmanlı esnafının mânevî rehberi dükkân yazıları

İş bu mısra-ı berceste öze- lince bir yazı kaleme almak bu satırların yazarına bir nevi vebce oldu.

Osmanlı asırlarında esnaf, ticaret, sanat ve zanaat iş ve hizmet süreçlerini Ahilik ve fütüvvet ah- lâkı ile yürütmekteydi. Bu me- yanda dükkânlarına astıkları levhalar hem kendilerine hem de müşterilerine mânevî reh- berlik hizmeti sunuyordu. Esas konumuza temas etmezden önce teberrüken "fütüvvet"e ve "Ahiliğe" müşfikâne nazar edelim...

Fütüvvet, şerif ve aziz derecelerdir

Fütüvvet, şerif ve aziz de- recelerdir. Fütüvvetin aslı iman- dır. Fütüvvet Allah'ın rızasını kazanmaya vesiledir. Âkil insan fütüvvet libasını giymelidir.

Ahilik

Ahilik, XIII. yüzyılda Ana- dolu'da, Balkanlar'da ve Kı- rım'da Türkler tarafından ku- rulan esnaf, sanatkâr ve üretici (sanayi) birlikleri ile bu birlik- lerin uyguladıkları ahlâkı, si- yasî, iktisadî, felsefî duyuğu ve prensipleridir.

Ahilik Teşkilatı

Ahilik Teşkilatını "Anadolu'da birliği, refahı, toplum düzenini sağlayan ve halkın maddî, manevî tüm ihtiyaçlarına cevap ve- recek tarzda teşkilatlanmış sivil toplum kuruluşudur" şeklinde tabir ve tavsif etmek müm- kündür.

Esnaf ve sanatkâr teşkilatı Ahilik, bundan bir asır öncesine kadar Osmanlı Cihan Devle- ti'nin ticaret, sanat ve zanaat hayatının omurgasını oluşturu- yordu. Mesleklerinin şeref- lerini omuzlarının üzerinde yükselten ve yaptıkları iş ve hizmet süreçlerinin yüceliğini her zaman hatırlarında tutan Osmanlı Ahileri dükkânlarını meslek pirlarının asiyet ve ter- kip süreçlerinin fihristi mahi- yetindeki yazılarla şenlendirir- yordu.

Meslek, sanat ve zanaatta usta, pir asıldır

Meslek, sanat ve zanaatta usta, pir asıldır. Ahilik meslek teşkilatı mensuplarına Hz. Âdem çiftçilerin; Hz. Şid do- kumacıların; Hz. İdris terzilerin; Hz. Nuh marangozların; Hz. Hud tüccarların; Hz. İbrahim duvar ustalarının; Hz. Lut ta- rihçilerin; Hz. Musa yöneticiler- in; Hz. Davut demircilerin; Hz. Süleyman hükümdarların;

MERHABA

İBRAHİM
ETHEM GÖREN

www.ittifakgazetesi.com

Hız. Zülkifl fırıncıların; Hz. İlyas iplikçilerin; Hz. Yunus balıkçı- ların; Hz. Üzeyr bahçıvanların; Hz. Lokman doktor ve eczacı- ların; Hz. Bilal-i Habeşi müez- zinlerin; Selman-ı Fârisî ve Hz. Şâzelî berberlerin; Feridüddin Attâr attarların; İbn-i Mesud şekerçilerin; Şeyh Şâzelî kah- vecilerin; Hasan Basrî helva- cıların; Veysel Karani saraçların pîri olarak kabul edilirdi.

Osmanlı müellif ve müver- rihi Abdülaziz Bey, İstanbul es- naf, sanat ve zanaat erbabının mesleklerinin kurucu üstadla- rına, ustalarına ve yollarına bağlılıklarını "...Her sanatkâr işini pek mübarek ve muhterem tutar, herkes kendini o zata tabi sayardı. Esnaf ustaları es- kiden beri süregelen usul ve âdetlerinin değiştirilmesine ve bozulmasına râzî olmazlar ve o yoldan asla ayrılmazlardı" cümleleriyle ifade ediyor.

Ahilik meslek usul, erkân ve âdabına harfiyyen riayet ederek dürüstlük ve güzel ah- lâkı sermaye edinen İstanbul esnafı dükkânlarına meslek, sanat ve zanaat pirlarının isim- lerini ve bağlı oldukları meslek teşkilatına benimsenen özlü sözleri, kibâr-ı kelâmı as- mayı görev bildirdi. Yeni usta çıkanlara esnaf pirlarının isim levhaları lonca ustası tarafından hediye edilirdi.

Bir nevi meslekî-ahlâkî-ede- bî iletişim platformu durumun- daki esnaf dükkânı yazılarında âhîlik kültürüne değinilip fütüvvet ahlâkına temas edilir- ken, velînimet olarak kabul edilen müşterilerin hukuku gündeme getirilirdi.

Hattatların yazdırılan dükkân levhaları murakkaa gerilir, yazının etrafına çoğu kez ebru çekilir, hali vakti yerinde olanlar tezhip yaparlar; şimdiki saman- da Üsküdar Sahaflar Çarşısı'nda Bahtiyar İstekli üstadın dükkânında olduğu gibi Sahaflar Çarşısı esnafının mekânlarında arz ettiğimiz türden yazılardan birkaç adet bulunurdu.

İnsana sadakat yaraşır görse de ikrâh

"İnsana sadakat yaraşır görse de ikrâh/Yardımcısıdır doğru- ların Hazreti Allâh" kelâm-ı kibarına pek çok esnaf dükkânında rastlamak mümkündür. Benzer şekilde, "Dükkân ka-

pusu Hak kapusu, Hakkuna yal- var/Çeşmim gibidir çeşmeleri akmasa da damlar." sıkça yaz- dırılan ibarelerdendi.

Ahi dükkânlarında; "Her sa- bah besmele ile açılır dükkânımız/Ahi Evran'dır dahi Piri- miz, Üstadımız" ibaresi genel-likle nesta'lik hatla yazılırdı.

Berber dükkânlarında; "Her seherde besmeleyle açılır dükkânımız, Hazret-i Selman Pak'tır pîrimiz üstadımız."
Eczanelerde;

"Turfe dükkân-ı hikemdir, bu kühentâk-ı felek; Ne ararsan bulunur derde devadan gayrı";
Şekerci dükkânlarında; "Sade pîrinç zerde olmaz bal gerekir kazgana, Baba malı tez tüketir, evlat gerek kazana."
Lokantalarda; "Her taamın lezzeti ta ki dîmağdan çıkar, Tuz ekme hakkını bilmeyen akbet gözden çıkar."
Terzi dükkânlarında;

"Her seher besmeleyle açılır dükkânımız, Hazreti İdris Nebi pîrimiz, üstadımız."; **Balıkçı dükkânlarında;** "Ehl-i aşka müptelayım nemelâzım kâr benim, Mal ve mülküm yoktur amma kanaatim var benim"; **Hamamlarda;** "Gelen gelsin saâdetle, Giden gitsin selâmetle." iba- relerini yazdırıp dükkânlara asmak İstanbul esnaf, sanat ve zanaat erbabının olmazsa ol-

maz âdetlerindendi.

Bir Nisan gününde Osmanlı esnafının iş ve hizmet süreçle- rine mânen rehberlik eden lev- halara teberrüken nazar ettik- ten sonra yazımıza bir hüküm cümlesiyle nihayet verelim: Kendini; nefsinî bilen, mutlaka Rabbini de bilir, işini, barkını, ticaretini, sanatını, zanaatını, harcını, borcunu, emeğini, in- san ve çevreyle münasebetlerini bu umde muvacehesinde dü- zenler, böylelikle "Men arefe nefsehu fekad arefe Rabbehü" hadisinin sırrına mazhariyet elde edilir.

Görseller:

Fotoğraf-1: Ta'lik cam altı levha-Bahtiyar Sahaf'ın (Sahaf Bahtiyar İstekli) dükkânının serlevhası dükkân yazısı

Metin:

Her sabah hayra karşı açılır dükkânımız

Besmele her hayrı besler, güzel olur her kârimiz Biz kanaat ehliyiz inşafıdır ef'âlimiz

Rızık içindir sa'yimiz elbet verir Rezzâkımız

Fotoğraf-2: Celî sülüs kalem güzeli: Bildim ki bütün işledi- ğim sehv ü hatâdır

Sahaf Bahtiyar İstekli ema- neti

İbrahim Ethem Gören/
05.04.2025 Yazı No: 661

ESMÂ-İ HÜSNÂ'YI OLTU TAŞI İLE BULUŞTURUYOR

Erzurum'un Oltu ilçesinde Oltu Taşı Ustası Mahmut Çelebi'nin Esmâ-i Hüsnâ tespihleri dünyaya satılıyor. İnsanlığın bilinen en eski süs eşyalarından olan Oltu taşı, Erzurum'un Oltu ilçesinde yöre insanının emeği ile yer altın- dan bin bir güçlükte çıkarılıyor. Sonrasında Oltu taşı ustalarının mahareti ellerinde anlam buluyor. Dünyada tek olan ve baba mesleğini geleceğe taşıyan Oltu Taşı Tespihi Ustası Mahmut Çelebi, sanatıyla dikkatleri üzerine çekenlerden birisi. Özellikle "Esmâ-i Hüsnâ" adı verilen Allah'ın 99 ismini taşıyan özel tespihleriyle tanınan Çelebi, bu eşsiz eserleri pek çok ülkeye satıyor. Oltu taşı tespihçiliğine farklı bir boyut kazandıran Çelebi, taşları

önce suda bekleterek çatlamadan işlemek için uzun süreli bir uğraş veriyor. Esmâ-i Hüsnâ tespihlerinin her bir tanesi, ustanın sanatıyla iş- leniyor. Çelebi, bu süreci yaklaşık 6 ayda tamamıyor. Çelebi'nin özel koleksiyonluk tespihlerine olan talep, sadece Türkiye ile sınırlı değil. Yurt dışından da birçok koleksi- yoncu, bu eşsiz eserler için özel si- parişlerde bulunuyor. Pekin'den Amerika'ya kadar geniş bir alıcı kitlesine sahip olan Mahmut Çelebi'nin üretim yaptığı özel ise, evinin alt katında yer alıyor. Küçük yaşlarda tespih yapmaya başlayan Mahmut Çelebi, o günden bugüne kadar sanatı geliştirerek koleksi- yonluk tespihler üretmeye devam ediyor. Geliştirdiği sıra dışı oyma

teknikleri ile tanınan Çelebi, her bir tasarımıyla tespih sanatına katkı sağlamaya devam ediyor. Oltu taşı tespihçiliği, Mahmut Çelebi'nin el- lerinde daha da anlam kazanıyor.

İşte Oltu taşının ayırt edici özellikleri

Ülkemizde en çok coğrafi işaret sahip olan üçüncü şehir olan Erzu- rum, Gaziantep ve Konya ile bu anlamda yarış içinde bulunuyor. Türk Patent tarafından tescil edilen coğrafi işaretli Oltu taşının tanımı ve ayırt edici özellikleri ise şu şekilde ifade ediliyor: Siyah kehribar olarak da adlandırılan Oltu taşı, tipik sedimenter teşekkülleridir. Neojen yaşlı birimlerinde 70-80 cm kalınlığında bir marangoz ta-

bakası içinde azami birkaç cm ka- lınlığında, birkaç metre yataylık gösteren mercerler halinde bulun- maktadır. Bu tabakalar yer yer çat- tallanmış ve kırılmışlardır. Marin ve killerden oluşan, filik karakte- rindeki mercerlerin, şiddetli tek- notizmaya maruz kalıp kıvrılarak kırıldığı tahmin edilmektedir. Oltu Taşı çıkarmak için açılan galeriler içerisinde birçok bitki ve ağaç fosil- lerine de rastlanır. Oltu taşının az da olsa damarlı olması nedeniyle tamamen pürüzsüz bir görünümü yoktur. Oltu taşına elle temas halinde kadifemsi bir dokunuş hissi verir. Ayrıca zımpara kâğıdına sürüldü- ğünde kahverengi toz bırakır. Ko- laylıkla çatlayıp kırılmaz ve uzun süre dayanıklıdır. ●ERZURUM-IHA